

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΘΑΟΣ ΠΑΡΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59.
Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται
λεπτῶν 20.

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΣΥΝΑΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ
Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΛΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ἐγένετο διδάκτωρ, κοινωνικῆ εἰκόν, ὑπὸ Ι. Μ. Δαμβέργη.
- Ἔργα καὶ ἡμέραι Ἡ εἰκόνα τοῦ κ. Λασκαράτου.
- Τὸ ἡμερολόγιον τοῦ ἀρχιεποῦ Κριστῆ. Γκιουράλλε διὰ τῆν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους.
- Ἐδουάρδος Ἐδερτε. Φιλελληνικὴ πινακοθήκη, ὑπὸ Γ. Δ. Κ.
- Φιλήματα : Τὸ διαπλῆ ἀστέρη. — Τὸ Ἀηδόνη. — Μέσα στὴ λῶπη. — Πειρὸ μεγάλος, ποιήματα Ι. Πολέμη.
- Ὀλγα, Μυθιστορία Λουδοβίκου Ἐνώ. (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ). Συνέχεια.
- Τὸ σακί, Ρωσικὴ φιλολογία (μῦθος Κριλῶφ), ὑπὸ Π. Α. Ἀζώτου.
- Πανόραμα, Ἐπιστήμη — Καλλιτεχνία — Φιλολογία, ὑπὸ Ἀδρία.
- Εἰδήσεις τῆς Ἐβδομάδος. Ἐγχόρια — Ἐξωτερικά — Αρχαιολογία κ.τ.λ.
- Ἐιδικότερα Γράμματα.
- Νέα βιβλία.

ΕΓΕΝΕΤΟ ΔΙΔΑΚΤΩΡ

(Κοινωνικὴ εἰκόν).

Τὸ φησιν ἄ...

Ἐξαιρέσατε τὸ ἡμῖς, ἂν θέλετε νὰ εἰσθε ὑπὲρ τὸ δέον ἐπιεικεῖς. Ἐξαιρέσατε τὸ ἐν τέταρτον μόνον, ἂν θέλετε νὰ προσεγγίσητε μᾶλλον εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλὰ διὰ τοὺς λοιποὺς πάντας παραδέχθητε ὡς ἀληθῆ τὴν εἰκόνα καλοῦ τινος νέου, ὃν ἐκ τοῦ συνέγγυς ἐγνώρισα καὶ — ἂν δύνασθε — προτρέψατε καὶ ἄλλους νὰ μιμηθῶσι τὸ παραδειγμά του.

Ἀπέραντοι ἐκτάσεις εἶνε ἔτι ἀκαλλιέργητοι. Ἡ Ἑλληνικὴ γῆ κρύπτει φιλαργύτως εἰς τοὺς κόλπους τῆς, πάντα θησαυρόν ἄνευ τοῦ Βορρᾶθ' ἀπεθνήσκουσαν τῆς πείνης, ἄνευ τῆς Δύσεως θὰ ἐρριγῶμεν γυμνοί, διότι ἐκεῖνος μᾶς τρέφει καὶ αὐτὴ ἐνδύει ἡμᾶς. Καὶ ὅμως δὲν παρέρχεται ἡμέρα, καθ' ἣν νὰ μὴ ἀναγγελθῆ ὅτι νέοι πάλιν ἐχειροτονήθησαν τῆς ἐπιστήμης ἱερεῖς, νέοι βλαστοὶ ἐπλούτησαν τὸν πολύφυλλον παρ' ἡμῖν κλάδον.

Ἀδιάφορον ἂν οὕτως ἀπὸ τῶν ἄλλων κλάδων ἀπορροφᾶται πᾶς χυμός. Ἀδιάφορον ἂν ὁ κορμός τοῦ δένδρου ἐξασθενεῖ ἡμέρα τῆ ἡμέρα. Ἐπὶ τῆ εὐέλπιδι βλαστήσει θερμὰ διαμειβονται συγχαρητήρια, δάκρυα συγκινήσεως ὑγραίνουσι φιλοστόργους, ἀλλὰ τυφλοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μόνος ὁ φιλοσοφῶν παρατηρητὴς συνοφρουοῦται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὑφ' ὄλων θεωρουμένης εὐαρέστου ἀναγγελίας καὶ διπλοῖ τὴν ἐφημερίδα κινῶν μετὰ θλίψεως τὴν κεφαλὴν καὶ λέγων :

— Ἐως πότε ...

Ἦτο νέος, ἀκαίριος, ἀγχνίνους. Ἄν δὲν ἦτο τοιοῦτος, ἂν ἦτο ὀλιγώτερον εὐφυῆς, ἴσως τότε θὰ ἐξέλεγεν ἄλλην ὁδόν. Ἀλλὰ παρομοίᾳ πρὸς τὸν Χάρον τῆς παραδόσεως, ὅστις ἐκλέγει τὰ ἀριστα τέκνα τῶν μητέρων παρομοίᾳ πρὸς τὸν Χάρον αὐτὸν ἢ Ἐπιστήμη ἢ κατ' ὄνομα ἐπιστήμη, σαγήνευει τὰ ἐκλεκτότερα πνεύματα, ἵνα τὰ σφραγίσῃ διὰ τῶν δοκιμασιῶν καὶ τοῦ ἀλγους.

Ὁ πατήρ του εἶχε τρεῖς υἱοὺς, ἀλλ' εἰς μόνον κατεῖχε τὸ ἐκτακτὸν πνεῦμα καὶ ὑπερέβαινε τοὺς ἄλλους κατὰ τὰ φυσικὰ καὶ διανοητικὰ χαρίσματα. Εἰς τοῦτον λοιπὸν ἔδει ν' ἀνοιχθῆ ἡ ὁδὸς τῆς προόδου, τῆς δόξης. Ἦτο μετριῶς εὐπορος, ὅπως εἶνε τὰ ἐννέα δέκατα τῶν τιμῶν οἰκογενειάρχων, καὶ περιέκοπτεν ἐπὶ πανταετίαν ὀλικλήρον τὰς μικρὰς του δαπάνας, ἵνα παράσῃ εἰς τὴν ἐλπίδα του τὰ μέσα νὰ μεταβληθῆ εἰς πραγματικότητα.

Τοιαύτῃ ἡ γένεσολογία του. Τὸ δὲ παρελθόντου μέχρι τῆς στιγμῆς, ἀφ' ἧς θὰ τὸν παρακολουθήσωμεν, σύνθησας καὶ τετρημένον ἄλλὰ συγκινητικὸν πάντοτε : Αἱ θλίψεις καὶ στερήσεις ἀμφοτέρων τοῦ τε πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ ἐστέρθησαν τέλος ὑπὸ λαμπρᾶς ἐπιτυχίας.

Ἐγένετο διδάκτωρ.
— Καὶ ἔπειτα; — Ἐπειτα... τίποτε ἄλλο.

Τριετία ὅλη συνεπληρωθῆ πρὸ μικροῦ ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἔλαβε τὸ ἐπιστημονικὸν βᾶπτισμα. Ἐκτοτε ὁ βίος του μεταβλήθη εἰς ἀτελεύτητον κεφάλαιον ὀδύνης. Καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ἔστρεψε μίαν σελίδα διὰ νὰ εὐρεθῆ τὴν ἐπαύριον πρὸ ἄλλης ὀδυνηροτέρας. Ὅλα τὰ παράλογα ὄνειρα, ἅτινα ἔβλεπε κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῶν σπουδῶν του διελύθησαν. Ὅλοι αἱ ἐλπίδες, αἵτινες τόσον συχνὰ τὸν ἐπισκέπτοντο ἄλλοτε, δλαὶ σχεδὸν τὸν εἶχον λησμονήσῃ πλέον ἂν δὲ κάποτε ἤρχετο τις ἐκ τούτων ἵνα θωπεύσῃ τὴν νεανικὴν του κεφαλήν, ἢ θωπεύουσα χεὶρ τῆς ἀπισυρομένη ἀφῆνε φύχος κρυερὸν καὶ ρίγος ἐπὶ τοῦ μετώπου του. Τὸ φᾶσμα τῆς ἀνάγκης ἴστατο πάντοτε πρὸ αὐτοῦ ἀμείλικτον, σκυθρωπὸν καὶ ἂν ἤθελε νὰ κραζῆ, νὰ ζητήσῃ βοήθειαν ὁ πτωχός, ἄλλο φᾶσμα τὸ τῆς Ἐπιστήμης τῇ ἐπέβαλλε σιωπὴν, ἐγκαρτέρησιν, συγκράτησιν τῶν στεναγμῶν του.

Ἦδη ἡ ἀπόφασιν φαίνεται ζωγραφισμένη ἐπὶ τοῦ προσώπου του. Μειδιάμα αὐστηρὸν πλήρες μελαγχολίας, παρόμοιον

πρὸς τὸ ἐπικαθήμενον εἰς τὰς μορφὰς τῶν πρὸ μικροῦ κηδευσάντων νεκρὸν προσφιλεῖ, φωτίζει τὴν ὄψιν του. Δὲν εἶναι πλέον ὁ ἄνθρωπος τῆς χθές, τὸ θῦμα τῶν ψυχικῶν σπαραγμῶν καὶ τῆς ἀπογοητεύσεως. Ἡ διαρρευσάσα νύξ ἦτο δι' αὐτὸν αὐγὴ ἀναγεννήσεως καὶ σωτηρίας. Ἡ νύξ τῇ ἔδωκε μίαν συμβουλήν, τῇ τὴν ἐπέβαλλε δι' ἐπιχειρημάτων ἀκαταγωνίστων, ἀφοῦ μυριάκις τῇ τὴν εἶχε ψιθυρίσῃ εἰς τὸ οὖς του.

Ἦδη τεθωρακισμένος μετὰ τὴν ἀπόφασιν φαίνεται ἄλλος. Ἐὰν τὸν ἐβλέπατε καὶ χθές ἢ σημερινὴ του ἀταραξία θὰ σᾶς ἐνέβαλλεν εἰς ὑποψίας. Μὴ θὰ αὐτοκτονήσῃ; μὴ θὰ ἐγκαταλίπη ζωὴν ἀγονον, ἐπώδιον, φρικτὴν; Ἀλλὰ διατί λοιπὸν ἐπισκοπεῖ τὸ παρελθόν του καὶ μετὰ τῆς ἐπιμονῆς παρατάσσει τὰς ἀναμνήσεις του, ὡς ἵνα τὰς ἐπιθεωρήσῃ διὰ τελευταίαν φοράν;

Ἐχει τὸ βλέμμα ἐστραμμένον ἐπὶ τοῦ λευκοῦ τοίχου τοῦ δωματίου του ἀπλανές, ἡμερον' πότε καὶ πότε μικρὸν δάκρυ φαίνεται καὶ ξηραίνεται παρευθὺς ἐν φ' δὲ πᾶς ἄλλος παρακολουθῶν τοῦ βλέμματός του τὴν διεύθυνσιν οὐδὲν ἕτερον θὰ διέκρινε πλὴν τῶν κιτρινωπῶν ἐπὶ τῆς ἀσθέστου στιγμάτων, ἐκεῖνος βλέπει σκηνογραφίας ἐπὶ σκηνογραφίῶν ἀλληλοδιαδόχως μεταβαλλομένας καὶ παρουσιαζούσας ἐκάστοτε νέας εἰκόνας.

Εἶνε αὐταὶ αἱ διάφοροι φάσεις τῆς ζωῆς του, ἅς ἀναπικριστᾶ ἐκεῖ ἡ πιστὴ τῆς ἀναμνήσεως ἀίσθησις.

Ἴδου αὐτὸς παιδίον ζωηρόν καὶ εὐθυμον παραδειγμα ἐπιμελείας καὶ εὐφυίας, ζηλευόμενον ὑπὸ τῶν ἀμηλίκων καὶ ἐπιδεικνυόμενον ὑπὸ τῶν διδασκάλων του.

Ἴδου αὐτὸς μετράξ ἀνθῶν καὶ μεθ' ὑπερηφανίας προσβλεπόμενος ὑπὸ τῶν γονέων του, καύχημα τῆς μητρὸς, ἐγκαλῶπισμα τοῦ οἴκου, σέμνωμα τῶν ἀδελφῶν του.

Ἴδου αὐτὸς νεανίας μὴ εὐρίσκων ὀρίζοντα ἱκανὸν νὰ περιλάβῃ τὰ ὄνειρά του, προδίδων ὑπὸ μετριόφρονος λόγον σχέδια μεστὰ φιλοδοξίας καὶ ἐλπίδων.

Ἴδου αὐτὸς στεφόμενος ἐν τῇ Γυμνασίῳ ἐπὶ τῇ περατώσει τῶν μαθημάτων του καὶ ὑπὸ πάντων προπεμπόμενος εἰς τὴν ὁδόν, ἥτις θὰ τὸν ἔφερον διὰ τῆς ἐπιστήμης ὕψηλᾶ, πολὺ ὕψηλᾶ. Τίς οἶδε, ποῦ ...

Ἴδου αὐτὸς φοιτητὴς, ἐλπίζων ταχέως πολλαπλάσια νὰ ἀποδώσῃ τὰ τροφεῖα καὶ τὰ διδάκτρα εἰς τοὺς πτωχοὺς γονεῖς του. Φοιτητὴς εὐσυνειδήτους, σώ-

φρων, έρευνητικός, ούδ'ε λεπτόν των πολυ-
τιμών όρων του δαπανών ασκόπως, και
ταχέως καθιστάμενος έγκρατής της έπι-
στήμης του.

Ίδου αυτός επανερχόμενος κατά τας
διακοπάς εις τους κόλπους της οικογε-
νείας του, εκμυστηρούμενος αυτή τή δ-
νειρα, επιδεικνύων τās γνώσεις, πληρών
ελπίδων την πενιχράν στέγην, διαχέων
την αγαλλίασιν, την χαράν.

Ίδου αυτός επανερχόμενος μετά νέων
δυνάμεων, εις τή στάδιον της μελέτης, με-
τρώ τον μ'ηνας, τās ημέρας, τās ώρας,
μεθ' ας θα προσήγγιζεν εις τή ποθητόν
τέρμα, προς δ και μόνον απέβλεπεν.

Ίδου αυτός τελειόφοιτος! Έν τή πα-
ραδόξω εκείνη καταστάσει, ήτις δι' άλ-
λους πολλούς είναι επάγγελμα, τίτλος
Ισως άμφίβιου, αλλά δι' αυτόν ήτο με-
γάλη Τεσσαρακοστή νηστείας και προσ-
ευχής, παραμονή Πάσχα, και τί Πά-
σχα! Τότε έλησμήνησε τὰ πάντα. Έθεσε
σφραγίδας επί όλων του των αίσθημά-
των, ούδ'ε της προς τή μητέρα του στορ-
γής εξαιρουμένης. Έθεσε σφραγίδας επί
όλων του των αίσθήσεων. Δέν ήκουε, δέν
έτρωγε σχεδόν... ανεγίνωσκεν, έμελέτα
μόνον...

Ίδου αυτός επί του φοβερού θρονίου
των εξετάσεων. Ξένος προς πάν τή περί
αυτόν. Ξένος προς αυτούς τους κατατρώ-
γοντας αυτόν διά των βλεμμάτων φίλους
του, Ξένος προς αυτούς τους καθηγητάς
και προς έν μόνον οίκοτος, προς τās έρω-
τήσεις των...

Ίδου αυτός έξω της θύρας αναμένων
τή άποτέλεσμα, άγωνιών, όλος ταραχή,
έξηντλημένος εκ των συγχινήσεων, άδέ-
βαιος μεθ' όλας τās διαβεβαιώσεις και
τους οίωνους της έπιτυχίας, τρέμων, φαν-
ταζόμενος τήν άνυπομονησίαν, τήν άγω-
νίαν της οικογενείας του, τās προσδο-
κίας της, τήν χαράν, ήν θα έπέχυνε τή
τηλεγράφημά του, τήν θλίψιν, εις ήν θα
τήν έβύθισε... τίς είδεν, ύποπτος σιγή
προσερχομένη εκ της άποτυχίας του...

Ίδου αυτός διδάκτωρ!...
— Και έπειτα; — Τίποτε άλλο!...

*

Ότε παρουσιάσθη ή εικόνη της άπερι-
γράπτου εκείνης στιγμής, εδάκρυσαν οι
όφθαλμοί του. Άλλ' έξηράνθησαν πάλιν.
Άλλαι εικόνας παρουσιάζονται νύν σκο-
τεινότεραι, θλιβερώτεραι.

Ίδου αυτός βλέπων σβυρόμενον τή πρώ-
τόν του όνειρον άφίπταμένην τήν πρώτην
ελπίδα του, μετά τās πρώτας της χαράς
ημέρας.

Ίδου αυτός έρωτών: — Και τώρα;
Ίδου αυτός αναγκαζόμενος να θέτη προ-
θεσίαν έν ταις προς τήν οικογενείαν του
έπιστολαίς· προθεσίαις περι όν αυτός έ-
δυσπίστει· αναγκαζόμενος να πληρή τή
γράμματα ελπίδων, διότι είχεν ανάγκην
να τās βλέπει αύξανόμενας, άφού τās ή-
σθάνετο ελαττουμένας· αναγκαζόμενος
να μεταχειρίζεται και μικρά τινά ψεύδη,
ένα χαροποιή τους γονείς του, άφού δέν

είχεν άληθείας διά να τούς έμπνεύση τήν
χαράν· αναγκαζόμενος να μεγαλύνη τή
ψεύδη όσον έσικρινόντο αι άληθείαι.

Ίδου αυτός μή θέλων, θεωρών άδικον
πλέον, να άφαιρή τόν άρτον των και ζη-
τών τα μέσα να κερδίση τόν ίδιόν του·
παραιμένη τήν εύπρεπή τήως περιβολήν
του· ύποκρινόμενος τόν άνδρετον, ότε δ
καιρός ήτο ψυχρός και αυτός έστερείτο
επανωφορίου· ύποκρινόμενος τόν άδιάθε-
τον, ότε οι φίλοι τόν εκάλουν εις διασκε-
δασιν· ύποκρινόμενος και άηδίαζων καθ'
έκαστην τόν εκάτον του.

Ίδου αυτός έξαντλών πάν μέσον, ένα
έπιτύχη εύπρεπή τινά θέσιν αναλόγως της
άξίας του, αναλόγως των άπαιτήσεων της
κοινωνικής του θέσεως· παρουσιάζόμενος
με τή μειδίαμα εις τή στόμα, ότε είχε
τήν κόλασιν έν τή καρδία, ένα παρακα-
λέση, ένα ικετεύση, και διαθυκολούμενος
ύπό ύποσχέσεων διά τή προσεχές μέλλον,
ότε φρικτόν ένεστώς έχαινε πρό αύ-
τού.

Ίδου αυτός μεταβαλλόμενος έξ όλο-
κλήρου, από εύχάριτος και προσηνούς εις
ύποπτον παρεξηγητήν, εις άγριον, εις μι-
σάνθρωπον σχεδόν· κλειών τήν θύραν του
δωματίου του, ένα κρυβή από τή άυστηρά
του οικοδεσπότου του βλέμματα και κρύ-
ψη τόν πόνον του· καταναλίσκων τήν με-
λάνην εις τήν βαφήν των λευκανθεισών
παρυφών του πύλου του· δανειζόμενος τήν
ψαλίδα του γείτονος, όπως δθθεν κόψη
γραμματόσημα, αλλά πράγματι όπως κείρη
τή πεπαλαιωμένα περιλαίμια του. Καθα-
ρίζων από πρωτας μέχρις έσπέρας τή έν-
δυμά του, συρράπτων αύτό, ένα εξέλιθη επί
μικρόν και άποκομίσθη ύποσχέσεις πρού-
δας και μικρόν τι χρέος...

Ίδου αυτός εξερχόμενος, φοβούμενος
να διέλθη εκ της μιάς όδοϋ, λοξόδρο-
μών επί της έτέρας, ένα άποφύγη δανει-
στήν έλαχίστου μόν ποσού, άλλ' όπερ ή-
δυνάται ν' άποδώσει· έφευρίσκει μυριάς
μικράς πονηρίας, ένα εξοικονομήση τήν
σήμερον αξιοπρεπώς, άφού τή όνομα και
ή τίτλος του τή επέβαλλον καθήκοντα,
άτινα δέν ήδύνατο, δέν έπρεπε να πα-
ραβή.

Ίδου αυτός τέλος συγκροτών αίματη-
ράς μάχας μετά της ύπερηφανείας του,
πάντοτε ήττώμενος, ούδέποτε άποφασί-
ζων να κατέλθη, να γείνη γραφεύς ενός,
όστις μόλις ήτο ικανός να λέγηται συνά-
δελφός του, να καταλάβη θέσιν, ήτις δέν
τμή ήρμοζε, να εκπέσει... πρό των όμμα-
των όλου του καλοϋκόσμου, όστις μολο-
νότι ήτο τόσοσν πτωχός—τόσον τόν ύπε-
λήπτετο έτι, τοςάυτην τή απέδιδεν εκτί-
μησιν.

*

Ότε επερατώθη ή παράλασις των θλι-
βερών τούτων σκηνών, ας θλιβερώτερον
έτι έχρωμάτιζεν ή άνάμνησις και ή λη-
φθεϊσα άπόφασις, ήγήθη.

— Αί είπε! πρέπει να δώσω πέρας εις
τοιούτην αξιοδάκρυτον και εξευτελιστι-
κήν ύπαρξιν. Χαίρετε, όνειρα, αλλά χαι-
ρετε και πόνοι. Ό,τι έσκέφην και άπε-

φάσις, δέον όσον τάχιον να εκτελεσθή.
Ίσως με ήδίκησεν ή κοινωνία, ίσως έγώ
ήδίκησα τόν εκάτον μου, πάντοτε όμως
έμπνέει οίκτον του θύματος τή όνομα.
Όχι! Δέν θέλω να με οίκτηρωσιν άλλοι·
δέν θέλω ούδ' έγώ να οίκτηρω έμαυτόν.
Θά είπωσι τινες ότι ητύκτόνησα... ας
είπωσιν ό,τι θέλουσι. Προτιμώ τούτο των
έπιταφίων των...

*

Εις τή χωρίον Α* άνθι και άκμάζει ό
οίκος πλουσιωτάτου γεωργού. Ήραία σύ-
ζυγος τόν λατρεύει και δύο μικροί άγγε-
λοι περιβάλλουσι συχνά τόν λαίμωρον του
διά των ροδοχρόων βραχιόνων των. Τά
κτήματά του καθ' έκαστον έτος αύξά-
νονται· έχει πρόβατα, ήππους, ύπνρέ-
τας.

Έπιβλέπει μόνος του πāsαν έργασίαν
και ύπό τή βλέμμα του διπλάσιάζεται
ή θερισμός.

Τή μέτωπόν του είναι αίθριον, οι όφ-
θαλμοί του σπινθηροβολούσι, τή στόμα
του μειδία.

Όταν τόν επισκέπτονται παλαιοί φί-
λοι και έπαινούσι τους καρπούς, τόν οι-
νον, τόν τυρόν του, ένθουσιάζεται. Άλλ'
όταν τή ένθυμίζουσι τους χρόνους της
νεότητός των, καθ' ήν όμού έσπούδασαν
εις τή Πανεπιστήμιον, και έγέγοντο διδά-
κτορες, τότε συνοφροϋνται ήλίγον. Έ-
πειτα όμως τούς διηγείται τήν ιστορίαν
του, όπως τήν ήκούσατε, και εύλογεί τόν
Θεόν, όστις τή ένέπνευσε τήν ιδέαν να
αυτοκτονήση γενόμενος γεωργός.

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ Κ. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

Συνέχεια και τέλος των «Εικόνων των
Λογιών».

Θά εκάμισέ τις ίσως τόν συνεργάτην
ημών τόν τεχνολογήσαντα τās εικόνας
του «Ημερολογίου του κ. Σκόκου. Και τοι
δέν αν τόν έρωτήσητε θά δικαιολογηθή λέ-
γων ότι είδεν έκτοτε άλλα ήμερολόγια,
με τοιούτον τρόπον εικονογραφημένα ώστε
... έφοβήθη· τή βέβαιον είναι έν τούτοις
ότι διέκοψε τήν ιδιότροπον κριτικήν του
προσωποληπτών:

Ό κ. Μαρτινέλης τή έφάνη μιγάς,
κροσολός, άλλ' όχι ποιητής. Ό κ. Κουρ-
τιδής παρουσιάζεται με προτομήν γίγαν-
τος, ένθ, ως γνωστόν, είναι μόν μαχη-
τής, αλλά μικρός τή δέμας. Ό κ. Πα-
λαμάς, έξ επαγγέλματος έρωτότροπος,
προσπαθών δι' άτενοϋς άλλ' άγρίου βλέμ-
ματος να σαγηνεύση... Ό κ. Μάτσεις·
κάτι μεταξύ άγγυραμοιβού και γραμμα-
τέως πρεσβείας. Ό κ. Μουφερράτος· ά-
ληθής Ροβεσπιέρος με βλέμμα και στάσιν
του Πατριάρχου Γρηγορίου του Ε'. Ό κ.
Στ. Ένός: ότε έγραφε τήν Ηρωίδα του.
Ό κ. Σπαθάκης· φοικη. Ό κ. Σπηλιω-

Είμαι δέ όλος ειδικός σας.
*Ανδ. Λασκαράτος.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΚΡΙΕΖΗ

(Γκιονάλε διά τήν ανεξάρτητιαν
του Έθνους).

(Συνέχεια).

Μετά μισήν ώραν ήλθον οι προύχοντες
και πλοίαρχοι των Τρικέρων εις έπίσκε-
ψιν· τους ύπεδέχθην τραταρόντας τους
ως τους έπρεπεν· ανεχώρησαν, και εις τās
3 ώρας μετά μεσημβρίαν έρχεται τρεχαν-
τήρι από Ήραιούς, γραφοντάς μου ότι
από τήν Αγίαν Μαρρίαν έμβαρκαρόνται
600 Άλβανοί εις έν ίμβρίκιον διά τόν
Εύριπον.

Έκει βλέπω πάλιν τους προύχοντας
να έλθουν εις άπάντησιν μου· τους έδέ-
χθην εις τήν κάμαραν· ήρχισαν να με
παρακαλούν διά να τους δώσω τήν ά-
δειαν να εκστρατεύσουν με 4 πλοία τή
μεγαλειτέρη τους, από 9 χιλιάδας κοι-
λών· άμέσως τους τήν έδωσα, διορίζον-
τας τή δύο να έμβουν μέσα του κόλπου
Μόλου, τή δέ άλλα δύο να έλθουν μαζί
μου, όπου έγώ υπάγω.

Έβγήκαν έξω διά να έτοιμασθούν, και
έστειλαν και με ειδοποίησαν ότι τή έ-
τοιμάσαν, αλλά όταν εκαλοβράδιασεν έ-
βγήκαν εις τή πανιά, χωρίς ήμεις να
τους ιδώμεν.

Έστειλα τήν λέμβον να σηκωθούν τή
δύο πλοία· ήλθεν ή λέμβος και με λέγει
ότι έβγήκαν και τή 4 διά τόν Μόλον.
Έπιστευσαν· έσαλπάρουμεν! και ήμεις· ήρ-
χίσουμεν τόν δρόμον μας διά τήν Αγίαν
Μαρρίαν. Μπονατζέβολας² ή καιρός και
πολλά ρευμάτα· δέν ήμπορούσαμεν να
προχωρήσωμεν εις τή εμπρός. Ήμουν έ-
πάνω της Κουκιέτας άκουβισμένους εις
τήν ράνταν³ και όλος σεκλέτι⁴ όπου δέν
είχαμεν καιρόν, και εκεί άγροικώ φω-
ναίς, ως να έμάλωναν· προσκαλώ τόν
λοστρόμον Παντελην Γιαννίτην, τόν λέγω:

— Τί φωναίς είναι, όπου άγροικώ;

Μου λέγει ότι, οι ναύται άδημονούν καθ'
έμου, και λέγουν, ότι ήμεις κατοίμεν, γλυ-
τόνομεν και οι άφωρισμένοι Τρικεριώταις
έπηγαν εις Ήραιούς και Επροχώρι διά να
λεηλατήσουν.

Προσκαλώ τους ναύτας· με βεβαιώνουν
ότι: όσα σε λέμε είναι άληθινά.

Εύθως διορίζω να παρβή ή βόλτα κατά
τήν στεριά, έμβαλώ και τήν γαλέραν και
όλαις ταις βάρκαις και έτραβούσαν ρε-
μουκλιό έξ αιτίας του όλίγου άέρος και
των ρευμάτων· διορίζω ένα ναύτην, να
άνεβή εις τή μεγάλο ιστίον και έτερον,
εις τή τουρκέτον⁵ και τās κουρζέτας⁶ να
παρτηρήσουν αν φαίνονται τή Τρικε-
ριώταις εις Ήραιούς. Άνέβησαν και μάς
φωναίζουν ότι τή πίπουλα⁷ φαίνονται
μόνον.

Τέλος εφθάσαμεν και τή είδον άγρυ-

1. Έσκήνωσάμεν τήν άγκυραν. 2. Γαλήνιος. 3. Τή
πρός τήν πρόμην πανίον. 4. Άνησυρία. 5. Ό εμπρό-
σθιος ιστός. 6. Μέρος του ιστού. 7. Πλήθος.

ροβολημένα. Έξώσαμεν τή άρματα¹, πε-
ρίπου των 150, και εις χείρας τή τρομπό-
νια, έβγήκαμεν έξω, και άνέβημεν εις
τή χωρίον Ήραιούς. Ήλθον οι του χω-
ρίου γέροντες και ό ιερεύς τους Παπα
Δημήτριος, έως έταν 60, εύλαβής· και με
έπροβόδισαν εις τήν κατοικίαν του ιε-
ρέως· τους ήρώτησα διά τους πλοίαρ-
χους Τρικεριώτας. Αυτοί έφώναζαν ότι:

— Ό Θεός σε έφερεν, έπειδή αυτοί οι
θεοκατάρτοι είναι χειρότεροι από τους
Τούρκους.

Ήρχισαν άλλαις όμιλίαις έως να φθά-
σουν οι λησται. Τους ήρώτησα, όταν έ-
στειλα τόν Βερούσην Μουτζανάν, πώς
εφέρθη μαζί τους· με είπαν:

— Με φρονιμάδα² και εκίνησαμεν όλο
τή χωρίο, με τή όπλα μας και επήγα-
μεν εις Επροχώρι· και συνηθηέντες με
τους ίδιους εκατζάραμεν³ άπαξ τους Ά-
γαρηνούς, και έσκοτώσαμεν πολλούς.
Είπε και σκλάβοι περίπου των 50 γερόν-
τισες και νεαίς και ταις έχουν με φατιά
και πιστά.

Επάνω της όμιλίας να και βλέπω με
τή κανονιάκι από μακρὰ και έρχονται
οι λησται με πυροβολισμούς και όσα έ-
πήγαιαν έξύγωναν· βλέπω τόν κάμπον
γεμάτον από γιδοπρόβατα, αγελάδας
και ζώα φορτηγά, καμρία έξηνταριά,
φορτωμένα. Και όταν έξύγωσαν και εί-
δον τή πλοτον άραμένον, ήρχισαν να δαι-
μονίζονται.

Είχον έτοιμάση 10-15 βέργαις⁴ ροδιάς·
είχον όλα τή πόστα⁵ και δέν ήμπορούσαν
μήτε να εναντιωθούν. Ήλθον εις τή
προαύλιον του πικπ⁶ τή προσώπατά τους
ήτον ως τή λείψαν· τους έπροσκάλεσα
και ήλθαν μέσα εις τή οικίαν όπου ή-
μουν· τους ήρώτησα:

— Διά πού έμείναμεν σύμφωνοι ν' ά-
κολουθήσητε;

Έβρισχαν τή σφάλμα του⁵ ναύτου τους
και άλλα μασκαραλίκια. Διορίζω εύθως
από έναν έναν, τους στρώνουν κάτω, τους
κτυπώ από 50 ξυλιαίς εις τους κ...
Έκει άγροικώ φωναίς των γυναικών προ-
χωρώ από τή παραθύρον και βλέπω ταις
ταλαιπώραις γυναικαίς ζεσκουφωταίς να
φωναίζουν:

— Καπετάνιε, ό Θεός σε έφερεν εδώ!
γλύτωσέ μας τās δυστυχείς, διότι ήλθον
οι Τουρκοτρικεριώταις και μάς ήρπασαν
ό,τι και αν είχομεν εις τή όσπίτια μας,
όλα μάς τή έπήραν, τή σκυλιά.

Τότες ήρχισα δένροντας και από της
πλάταις, κεφάλια, ως τους έπρεπεν. Έβ-
γαίνω εύθως έξω, βλέπω και έρχονται σι-
μά μου περίπου των 30 Τουρκοπούλαις·
πέφτουν εις τή ποδάρια μου κλαιόντας
και θρηνοϋντας να ταις έλευθερώσω, διότι
ταις έπήσαν με τή ζορι⁶ οι Τρικεριώταις.
Έγώ ταις έθάρρυνα και ας μή φοβηθούν·
και πάλιν έγύρισα να κτυπώ. Τέλος προσ-
καλόνας τās πτωχάς· Όθωμανίδας ταις
έφιλοδώρησα 15 μαχμουτιέδες⁷ είπον

1. Όπλα. 2. Έδιώξαμεν. 3. Ράβδ. 4. Στενά
5. Είς τόν. 6. Διά τής βίας. 7. Τουρκικά νομίσματα.

και τας πτωχάς Ρωμαίσις και εβαλον επιστάτας δια να δώσουν τής κάθε μιας τὰ ἰδικά της: τὰ πύραυλα, καθὼς ζῶα και γιδωπρόβατα, και ἔμειναν μόνον τῶν Τουρκῶν, τὰ ὅποια ἐπαρῶσα τοῦ ἰδιοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου δια να εὐρη βοσκούς να τὰ φυλάγουν, ἕως να ἔβλεπα ποῦ ἤθελε τρέξη τὸ πρῶγμα. Ἐδιαλέξαμεν 150 κριάρια και τραγιά και ἐπήγαμεν εἰς τὸ πλοῖον ἐδίωξα εὐθὺς τὰ 4 πλοῖα, λέγοντάς τους: μὴν τύχη και δοκιμάσουν πάλιν καμμίαν ἐστρατείαν τοιαύτην, διότι ὕστερον θέλω τοὺς καύση και τὰ πλοῖά τους.

Ἀνεχώρησαν ἐντροπισσμένοι. Ἐδιόρισα δύο ἀπὸ τοὺς Ἐπροχωρίτας, τὸν Ἀργύρην Πανταζήν και τὸν γαμβρὸν του Δημητρὸν, τίμια ὑποκείμενα, ἐπαρῶσα τὰς Ὀθωμανίδας, καθὼς και ὅ, τι ἦταν μεινεμένο εἰς τὸ Ἐπροχώριον και τοὺς ἐπαρῶσα δια να τὰς ἐπιμεληθῶν ἀπὸ ζωοτροφίας.

Τὴν ἰδίαν βραδίαν ἀνεχώρησαμεν, εἰς τὰς 12 τοῦ Μαΐου. Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Ἁγίαν Μαρίναν εἰς τὰς 13. Ἀγκυροβολήσαμεν και βλέπομεν και ἐκατέβαιναν οἱ Ἄλβανοί. Ἀμέσως ἔστειλα τὴν μεγάλην βάρκαν με 60 ναύτας, δίδοντάς τους και γαρλίνας¹ και φιλαῖς σάγγουλας² δια να δέσουν τὸ ἱμπρίκιόν τους δια να τὸ λεβάρωμεν³ ἀπὸ τὸ πλοῖόν μας, ὅτι τὸ εἶχαν ἀνακαθήσει εἰς τὸ βούρκο.

Οἱ Ἄλβανοί ἦτον περίπου τῶν 2000. Ἦρχισαμεν να τοὺς κανονιάρωμεν, ἐρρίξαμεν περίπου τῶν 80 κανόνια, και εἰς μάτην ἐρρίχτομεν, διότι δὲν ἔβγαίναν ἔξω τῆς πεδιάδος, ἀλλὰ ἦτον ὀπισθεν τῶν μαγαζίων ἔβγαίναν, μὰς ἐρρίπτον τὰ πυρόβολά τους, και εὐθὺς ἐπήγαιναν εἰς τὰ ἴδια⁴ και δια να μὴ χάνωμεν ἀδίκως τῆς μπαλάς ἐπαύσαμεν. Ἀπὸ τὸ ἱμπρίκιον οἱ ναῦται ἐπολεμοῦσαν ὁλοῦν διότι τοὺς ἔβλεπαν τοὺς Ἄλβανούς, και ἐσκοτώσαν και 9. Παύοντάς και οἱ ναῦται εὐρον εἰς τὸ ἴδιον ἱμπρίκιον κλαδιά και 4 τουλούμια κατράμη, ἐδιαμοίρασαν τὰ κλαδιά, ἀλειψαν και τὸ πλοῖον μεσακάμαρα και ἀλλοῦ, ἔδωσαν φωτιά, ἐμβακαρισθησαν και οἱ ἴδιοι εἰς τὴν βάρκαν και τοὺς ἐτραβούσαμεν ἀπὸ τὸ πλοῖον, διότι δὲν ἠμποροῦσαν να λάμουν τὰ κουπιά⁴ τοὺς ἔτρωγαν τὰ μουσκέτα⁵ και οἱ Ἄλβανοί ἐπαραξενεύοντοσαν, ὅτι ἔτρεχεν ἡ βάρκα χωρὶς κουπιά.

Ἀμα τοὺς ἐπήραμεν δίπλα, ἤρχισε και ἀναψε τὸ πλοῖον καίοντας ἕως τὴν σαβούραν⁶ τότες ἐγιόμωσε νερά. Εἰς τὴν βάρκαν ἦτον και ἕνας ναύτης τῆς κορβέτας⁷ ἔπενε εἰς τὸν γιάλιν και κόλυμβῶντας ἐπῆγεν εἰς τὴν βάρκαν τὸν ἐξέταξα και μὰς εἶπε δια τοὺς 9 σκοτωμένους, ὡς ἀνω. Μὰς εἶπεν ὅτι ἦτον κατέβασμένοι και ὁ Καλλῆλ - Μπέης και ἀπὸ τρίχα ἐγλύτωσαν ἀπὸ τὰ μπαλα-μιστράλια, ὅπου τοὺς ἐρρίπαμεν, και δὲν ἔπαθε τίποτε.

Ἀνοίχθημεν κατὰ πελάγους και βασιλεύοντος τοῦ Ἡλίου, μία ὥρα και ἐπέκεινα τῆς νυκτός, ἔστειλα δύο λέμβους μικρὰς και ἐκροτοῦσαν και ἔβγαζαν μπαλάς ἀπὸ τὰ λείψανα τῆς Κορβέτας, ἔβγαλαν περίπου τῶν 500 και ἦτον καλίμπρα¹ τῶν κανονιῶν μας² και τὰ μεσάνυχτα ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιά και ἐπήγαμεν και ἀράξαμεν εἰς τὸ χωρίον Μόλον.

Ἐστάθηναι εἰς ἴδωμεν ἂν ἐκατέβαιναν 2000 στρατιῶναι Ἕλληνας, καθὼς ἡ συμφωνία μας, ὅπου εἶχον ἀπὸ Ὑδραν³ ἐπερριμέναμεν και δὲν ἐβλέπαμεν⁴ και μῆτε κρέατα εἶχον και εἴμασθεν ὄλοι σκελισμένοι⁵. Ἐτσι ἐκάμαμεν ἀπόφασιν και ἐδιορίσθησαν 80 ναῦται ἀρματωμένοι και τοὺς ἐστειλάμεν δια να ὑπάγουν εἰς τὸ Ὀρδί να ἰδοῦν, τί τὸση ἀργηται.

Και μετὰ τὴν ἀλλὴν ἡμέραν βλέπω τοὺς ναύτας και ἦλθον περίλυποι με ἕνα χωριάτην, Νάστον ὀνόματι, με 70 χωριάτας⁶ μου τὸν παρουσιάσθη, μου ἐγχειρίζει και ἐν ρεβάσι³ ἀπὸ τὸν Γιάννην Δουβονιώτην, παλῆν ἄνθρωπον, γράφοντάς με τὰ ἐφεξῆς:

Πρὸς τὸν τιμιώτατον Κύριον Ἀλέξανδρον Ἀδελφικῶς ἀσπάζομαι.

Αὐτὸ ἔστειλα ἐφῆς τὸν Νάστον με 70 ἀνθρώπους μου και σήμερον ἰδοῦ ὅπου οἰλέω και ἀλλους 70 και σὲ περικαλοῦμεν ὅπου να σταθῆς, να μὴ φύγῃ, ὡς τὰ γράμματά σου μὰς γράφεις, και ἕως τὸ Σάββατο θέλει εἶθι ὁ Καπετῆν Μπουζῆς με 150 ἀνομάτους και να ἀπέρσῃ εἰς τὰ ἀνωτέρω και Μόλο, ὅπου μαζώνονται 140 ντουφέκια και να τοὺς ἀπέρσῃ ἀντίπερα, να κυνηγήσῃ τὸν ἔχθρον⁷ και σὲ περικαλοῦμεν και τὴν ἐντιμότη σας, ὅπου να σταθῆς εἰς τὴν Ἁγίαν Μαρίναν ἀντικρυ με τὰ καράβια να ἱμποδίσῃ τὴν καβαλλαριαν και θέλω σὲ εἶμαι ὑπόχρεως. Καί ἡμεῖς να σοῦ δώσωμε ὅ, τι ἀγαπᾷ, μόνον να μὴ φύγῃ και μὰς ἀφήσῃ παραπονεμένους, διότι ὁ φόβος μας ἀπὸ τὰ ἀντικρυ εἶναι⁸ και μῶν εἰς τοὺς ὀρμούς σας.

Γιάννης Δουβονιώτης Μάιος. Ὀρδί.

Ἄμα ἐδιάβασα τὸ παλῆν ρεβάσι του εἰς τοὺς ναύτας μου, ἐθύμωσαν ἐναντίον και, να τοὺς εἶχον εἰς χεῖρας, τοὺς ἐκαταξοχούσαν δια τὴν γελασίαν [ὅπου] μὰς ἔκαμαν. Ἐγύρουνται να σκοτώσουν τοὺς ἀπεσταλμένους και ἴδρωσα ἕως να τοὺς καθησυχάσω.

Ἐδῶσαμεν πίστιν εἰς τὴν συμφωνίαν, ὡς εἶχον, και δὲν ἐκρατήσαμεν τὸν ἕνα ἀμανάτι⁴.

Ἦρχισαν οἱ ναῦται να ἐρευνῶσι καλύβην εἰς καλύβην¹ εὐρον σίτον, κριθὴν και βαμπάκια, και ἤρχισαν εὐθὺς και τὸ ἱμβάρκον² εἰς τὸ πλοῖον ζουβάλια³ δὲν εἶχον ἀρκετὰ, ἀλλὰ και με τὰ σώθρακά τους ἐκουβαλοῦσαν ἕως τὰ ξημερώματα, και εὐθὺς ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά⁴ ἐπήγαμεν και ἀγκυροβολήσαμεν εἰς τὴν Λιθάδα δια να κάμωμεν νερά και ἐστάθηναι ἕως εἰς τὰς 17 Μαΐου⁵ εἰς τὰς 18 ξημερώνοντας, ἐδιόρισα να σαλπάρουν δια να ὑπάγωμεν εἰς Θεσσαλονίκην και ἄλλα μέρη.

1. Σφαίρα. 2. Συλλογισμένοι. 3. Ἐπιστολήν. 4. Ὀμηρος. 5. Σάκκος.

Βλέπω και ἐμβαίνει εἰς τὴν κάμαραν ὁ λοστρόμος μου Παντελῆς Γιαννίτης, λέγοντάς μου ὅτι ἦλθον και ἀράξαν τρία λατίνια¹ και δύο γολέτες. Τοὺς εἶπον και ἀπαραίτησαν τὸ σαλπάρισμα.

Ἐρρίψαν τὰς βάρκας του και ἦλθον δίπλα εἰς τὸ πλοῖόν μου.

Ἦλθε πάλιν ὁ λοστρόμος: ἂν ἔχουν τὴν ἀδειαν να ἔλθουν κάτω να σὲ χαιρετήσουν.

Τοῦ εἶπον: και μετ' ὀλίγον βλέπω και παρουσιάζονται ἡγούμενοι, προηγούμενοι, γέροντες τοῦ Ἐπροχωρίου, Λίμνης, Μαντουδιανοί και ἄλλων χωρίων. Ἦτον καζὺ ὁ Ἀργύριος Πανταζῆς, ὅπου εἶχον παραδῶση τὰς Ὀθωμανίδας, χαιρετῶντάς με με τεμενάδες, ὡς να ἦμουν ἀγάς² και γονυπετῶς ἐστάθηναι ἐμπρὸς μου. Τοὺς εἶπον και ἐσηκώθησαν³ καθίζοντάς τους εἰς τὰ σκαμνὰ τοὺς εἶπον να παύσουν πλέον ἀπὸ τεμενάδες και ἄλλα τῶν Τουρκῶν⁴ τοὺς εἶπον, τί εἶναι ὁ ἔρχομός τους; μου εἶπον ὄλοι ἐκ στόματος με φωνὰς και κραυγὰς παρακαλοῦντες με να τοὺς γείνω βοηθὸς εἰς τὴν ἀνάγκην τους, δια να σταθῶμεν να τοὺς βοηθήσωμεν ὅτι χάνονται...

Ἀπὸ τὰς πολλὰς παρακλήσεις και κλαύματα τοὺς ἐσυμπόνεσεν ἡ ψυχὴ μου.

Εὐθὺς ἐβγήκα ἔξω εἰς τὸ κατὰστρωμα, ἐπροσκάλεσα τοὺς ναύτας, τοὺς εἶπον ὅσα μου εἶπον και δὲν ἠθέλησαν να με ἀκούσουν, λέγοντάς με ὅτι: ἔδωθες ἐκλεισθόμε¹ και ἠμποροῦν να ἔλθουν ἐχρηκὰ πλοῖα να μὰς πιάσουν, και ἄλλα² και πάλιν τοὺς ὠμίλησα και τοὺς ἐπαρῶσα και ἔκλιναν³ και εὐθὺς ἐσαλπάραμεν, ἡμέρα παρασκευῆ, και ἐπήγαμεν και ἀγκυροβολήσαμεν εἰς Λίμνην, ξημέρωμα Σάββατον, και ἐμβακαρισθήκαμεν και ἐβγήκαμεν ἔξω.

Βλέπω και ἐκατέβη ὄλο τὸ χωριὸ, μικροὶ μεγάλοι, οἱ ἱερεῖς ἐντυμένοι, μετὰ φανῶν και λαμπάδων, μὰς ἔβαλαν εἰς τὴν μέσσην με ψαλμωδίας και ἄλλα, μὰς ἐπήγαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἢ Παναγία⁴ και ἔκαμαν παρακλήσιν. Ἐβγαίνοντας ἤρχισαν οἱ πυροβολισμοὶ ξηρὰς και θαλάσσης⁵ με ἐπήγαν εἰς ἕν κονάκι² λεγόμενον Σαράϊ, ὅπου ἐκατοικοῦσεν ὁ ἀγάς τους, και ἦτον τὸ κατῶ, ὅπου ἐγὼ βαζῶ τὰ ζύλα... τέτοιον σαράϊ ἦταν!

Ἐδιόρισα και ἐρρίψαν εἰκοσιπέντε κανονοβολισμούς³ ἠτοίμασαν γεῦμα, ἐφάγαμεν, και με φαλίματα, μαζὺ και ὁ παπᾶ Σωφρόνιος, περικαλόντας με ἂν εἶχον [ἐγὼ] εὐχαριστήσιν να ἔλθουν μαζὺ μου και ἀπὸ τὰ πλοῖα⁴ τοὺς και δια να τοὺς εὐχαριστήσω ἔστειλα ναύτας και ἐδιάλεξαν τὰς μεγαλειτέρας γολέτας και μπομπάρδας τῶν δύο χιλιάδων και τριῶν χιλιάδων κοιλῶν⁵ τὰ ἐφωδιάσαμεν ἀπὸ ὄλα τὰ ἀναγκαῖα και με καλὸν ἀνεμον ἐφθάσαμεν εἰς τὸν γάβρο - Πολίτην και πρῶι Κυριακῆ, 20 Μαΐου, ὅτι ἔβγαίνεν ὁ Ἡλιος, βλέπω και ἔβγαίνε καπνὸς και μετορίζοντάς³ με τοὺς ἡγούμενους και

1. Ἐξὸν πλοῖον. 2. Κατάλυμα. 3. Ἀστυειόμενος.

κουτσαμπάσιδες, ὅπου τοὺς εἶχον μαζὺ μου, τοὺς λέω ὅτι: τὸ Ὀρδί φένον βιδέλα και ἄλλα δια να μὰς τιμήσουν. Μοῦ ἀποκρίνονται με χαρὰν: — Ναί!

Και περᾶσαντες τὸν κάθον, παίρνω τὸ κανοικιάλι, βλέπω περίπου τῶν 30 καβαλλαριούς και ἀτλίδες, ὅπου εἶχον ἰδῆ εἰς τῆς Τουρκίας τὰ μέρη. Τοὺς ἐγνώρισα, ἦτον κοκκινόφωροι.

Τότες γυρίζω με θυμὸν εἰς τοὺς ἡγούμενους και ἐτέρους και τοὺς λέω:

— Ἴδου οἱ καπεταναγατοὶ σας!

Αὐτοὶ ἤρχισαν να φοβηθῶν. Τέλος ἐσιμώσαμεν πλέον σιμὰ τῆς ξηρᾶς, ἤρχισαμεν να τοὺς ρίπτωμεν περίπου τῶν τριᾶκοντα κανονοβολισμούς και κατὰ τύχην ἐσκοτώσαμεν και ἕνα ἀπὸ τοὺς καβαλλαριούς.

Ἀγκυροβολήσαμεν¹ ἐμβαίνομεν εἰς τὰς λέμβους περίπου τῶν διακοσίων με τὰ ὄπλα μας, ἐβγήκαμεν και εἰς τὴν ξηρὰν² τρέχομεν ὡς λύκοι ἀνήμεροι³ εἰς τὸν δρόμον βλέπομεν ἕνα γέρον χωρὶς κεφαλὴν, ἕως ἐτῶν 90, τὸν ἐσυμετρήσαμεν!

Ἐβυγώσαμεν εἰς τὸ χωριὸν, βλέπομεν και καίεται ἡ ἐκκλησία τους⁴ ὄρησαν οἱ ναῦται και τὴν ἔσθυσαν, ὅτι εἶχε πιάση ἢ τράπεζα και ἦτον λωμένο μέρος τὸ δισκοπότηρο, ὅτι ἦτον καλαγένιο². Σβύνοντας τὴν ἐκκλησίαν και ἤρχισαν οἱ ναῦται τῆς φωνᾶς ἂν ἦτον κρυμμένοι οἱ τοῦ χωρίου, και ἐκεῖ βλέπω περίπου τῶν 150, νεοί, γέροντες και γυναικόπαιδα³ ἔρχονται ἴσια τοῦ ἱερέως μου, καταφιλοῦν τὸ ἐπαινωκαμύλαικον, ὅτι εἶχε χρυσοῦν σταυρόν, ἀσπάζονται και τὴν χέρα⁴ ἤρχισαν⁵ και εἰς ἐμέ. Τοὺς ἠρώτησα πῶς τοὺς ἠκολούθησαν. Καί μῆτε αὐτοὶ δὲν ἤξευραν να μὰς δώσουν να καταλάβωμεν. Μόνον με λένε ὅτι κανένας τσιασιτής³ θὰ τοὺς ἐφερῃ.

Ἐρωτήσαμεν και δια τὸν γέροντα, ὅπου ζῶω λέγω.

Μοῦ εἶπαν ὅτι εἰς τὸ φεύγιό τὸν ἐκυνήγησαν και τὸν ἔχουν κόψη και εἶναι ἐτῶν 120⁶ με εἶπαν.

Τέλος ἔστειλα εἰς τὸ πλοῖον τὸν ἀυταδέλφον μου Παναγιώτην δια να πάρῃ μανδύλιον ἀβαλτον, τὸ ἔφερεν⁷ διορίζω τὸν παπᾶ Σωφρόνιον Σκλιᾶν, ἱερέα μου, μαζὺναι ὄλα τὰ καυμένα σκεῦῃ⁸ τὰ ἐμβακαρῶν και πηγαίνουν και [τὰ] βυθίζου καταπελαγῆς.

Μὰς ἔφεραν ἔπειτα ζωντανὰ πρῶγματα εἶτοιμα⁹ παίρνοντάς τα οἱ ναῦται τὰ πῆγαν εἰς τὸ πλοῖον δια να ἐτοιμάσῃ ὁ μάγειρος δια τὸ μεσημέρι.

Ἐρωτῶ τοὺς ἰδίους ἂν εἶχον εἰδησιν, ποῦ εὐρίσκοντο οἱ ὄπλαρχηγοί¹ μου ἀποκρίνονται:

— Εἰς τὸ τερβένι⁴ Μαντουδι.

Μοῦ εἶπαν τὰ ὀνόματα τῶν ὄπλαρχηγῶν τους⁵ ἔστειλα, μοῦ ἔφεραν χαρτί, τοὺς ἔγραψα δια τὸν ἐρχομόν μου και ὄσα ἤγωνα⁶ δίδοντάς ἐνὸς χωρικοῦ και ἀμέσως ἔφυγε, και τὴν τρίτην ἡμέραν εἰς τὰς 22

1. Ἐσυμπεράναμεν. 2. Κασσιέρινον. 3. Κατάσκοπος. 4. Χοῖριον.

Μαῖου ἦλθον ὄλοι, περίπου τῶν δύο χιλιάδων⁷ ἐπαρουσιάσθησαν ἐμπρὸς μου βλέπω τὸν Βεροῦσην Μουτζανᾶν, ὅπου τὸν εἶχον κινήσει ἀπὸ Τρίκερι, πέφτει τὰ προῦμιτα¹ ζητῶν να μοῦ ἀσπάσῃ τοὺς πόδας μου, ὅτι οὕτως ἦτον συνειθισμένος, ὅταν ἦτον με τὸν Ἀληπασᾶν² τοῦ ἔδωσα μόνον τὴν χέρα.

Ἐπαρουσιάσθησαν και ἔτεροι δύο, Κωτζίς Χασάπης, ὅτι ἦτον μέσα εἰς τὴν Ἡπειρον και ἔσφαζε κρέατα, και Ν. Τομαρᾶς³ τοὺς ἀντεχαιρέτισα, τοὺς ἐδίδαξα τὰ ὄσα ἐπράξαμεν δια τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους και ἄλλα. Ἐπροσκάλεσα ὄλους τοὺς στρατιώτας, τοὺς ἔβαλα εἰς λίκιαν², τοὺς ἐπαρῶτησα³ βλέπω και βαστούσαν σούβλαις, μαγκούραις και μέρος ντουφέκια χωρὶς πέτρας³, και φυλακτὰ και ἄλλα. Εἶπον με τὸν ἑαυτόν μου:

«Μὲ ἐτούτους θέλω καθήσω ἐγὼ, να πολεμήσωμεν ἐχθρόν!»

Ἠρώτησα ἂν ὑπάρχουν τουφεξίδες⁴, μοῦ εἶπαν, εἰς τὸ Ἐπροχώριον. Εὐθὺς ἐδιόρισα τὸν Ἀργύρην Πανταζήν, γράφω και τοῦ γαμβροῦ του Δημητρου, και πρὸς τὸ χωριὸ τους εἰς ὄλους τοὺς δημῶνοντας, εὐθὺς να μοῦ στείλουν ὄλους τοὺς τουφεξίδες. Καί σὲ 5 ἡμέρας ἐπαρουσιάσθησαν. Τοὺς ἐπήρα μέσα εἰς τὸ πλοῖον, ὀρδινάρισα και μὰς ἔφεραν και κάρβουνα. Διορίζω ὄλους τοὺς καπεταναγούς να μαζεύσουν ὄλα τὰ ἀχρηστα ντουφέκια να μοῦ τὰ φέρουν εἰς τὸ πλοῖον, και εὐθὺς ἤρχισαν οἱ μαστόροι φθειρόντας. Ἐστειλα ταχυδρόμους εἰς ὄλα τὰ χωρία γράφοντάς τῶν δημογερόντων να ἐβγάλουν τοὺς πρωτογέρονς να φωνάζουν δια να κινήσουν ὄλους τοὺς νέους ἀπὸ 25 ἐτῶν και ἀνω να κατέβουν ὄλοι εἰς τὰ δύο βουνα Βραμοῦσαις ὀνόματι.

Εἰς τὰ 24 Μαΐου ἔστειλα ὄλους τοὺς στρατιώτας, ἐσηκώθη και ἐγὼ με ὄλα τὰ πλοῖα, ἐπήγαμεν και ἀγκυροβολήσαμεν. Εὐθὺς ἀρχίσαμεν και ἐβγήκαμεν ἔξω ἀπὸ τὰ πλοῖα περίπου τῶν 300, και ἐβάλαμεν και φωτιά εἰς τὰ σπαρτὰ τους⁵ ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου εἴμασθε ἀραμένοι εἶνε ὄραις 9 ἕως εἰς τὰ βρουσᾶκια, και σὲ 5-6 ἡμέρας ἔγειναν στάκτη. Ἀπὸ σίτον και κριθῆν, ἐσίναζαν οἱ Λιμινιώταις ἀπὸ τὰς 12 γολέταις και μπομπάρδες περίπου τῶν 500 κοιλῶν, ὅτι ἦτον ἡ τέχνη τους και ἔστειλαν προβεζιόνες εἰς τὰς φαμελίαις τους.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΦΙΛΑΡΧΗΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΕΒΕΡΕΤΤ

[Τίλος]

VI.

Ὁ Ἐδουάρδος Ἐβερρετ ὁμολογουμένως ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ὁ ἀναζωπυρήσας τὸ φιλελληνικὸν αἰσθημα τῶν ἐλευθέρων κα-

1. Πρῆγῆς. 2. Γραμμῆν. 3. Πυρίτης λίθος. 4. Ὀπλοκοί.

τοίκων τῆς Ἀμερικῆς. Εἰργάσθη δὲ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος. Εἰς αὐτὸν ὀφείλονται κατὰ μέγα μέρος οἱ ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἠράκλειοι ἄγῶνες τῶν μεγάλων πολιτευτῶν και ρητόρων Οὐέβστερ, Καλχούν, Κλέυ, Λέσεύ, Πίκερην και ἄλλων, και αἱ θερμότητά και ἐνθαρρυντικὰ ἐκφράσεις τῶν προέδρων Μονρώ και Ἄδαμς. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ κἀνδημος και γενικὴ συμπάθεια, ἣν ἐπεδείξατο ὁ λαὸς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν ἀφειδῶς χυσάντων τὸ αἷμα τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας και ἀνεξαρτησίας αὐτῶν. Καί τέλος, εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ ἐξ 100 περίπου χιλιάδων δολλαρίων συνεισφορά ἡ εἰς τὴν ἐν Λονδίῳ φιλελληνικὴν ἐπιτροπὴν σταλίσσα ἐν καιρῷ μεγίστης δοκιμασίας και ἀνάγκης.

Πολλάκις ὄμως ἐν ὄρα μεγίστης θλίψεως και κινδύνου και αὐταὶ αἱ ἀπαιτῆ ἐκφράσεις συμπαθείας εἰσι παρήγοροι και εὐχάριστοι εἰς τὴν ἀνθρώπινον καρδίαν. Ὅταν οἱ ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος λόγγοι τοῦ Ἐβερρετ και τῶν φίλων αὐτοῦ ἐπληξάν τὰ ὄτα τῶν Ἑλλήνων, εἰς τῶν σπουδαιότερων ἀνδρῶν τῆς ἀγωνιζομένης Ἑλλάδος εἶπε πρὸς τὰ μέλη τῆς μεσσηνιακῆς Γερουσίας:

«Οἱ λόγοι, κύριοι, δι' ὧν οἱ συμπολιταὶ τοῦ Φραγκλίνου χαιρετῶσι τὴν ἡῶ τῆς ἀναγεννήσεως ἡμῶν, εἰσὶ λόγοι μεστοὶ θάρρους και ἀγάπης¹ ἡ δὲ γενναία φωνή, ἡ ἐκ τῆς ἔδρας τοῦ ἀνωτάτου ἀρχοντος ἐκφρασθεῖσα μετὰ παρρησίας και μεγαλοφώνως ἐνώπιον τῆς γῆς και τῶν μοναρχῶν αὐτῆς, εἶναι φωνὴ ἐλευθερίας και φιλάνθρωπιας.»

Ἀληθεῖς ὅτι και ἐξ Εὐρώπης ἐνίοτε ἠκούετο φωνὴ παρήγορος, ἀλλ' ἦτο ψιθυρὸς² ὁ λαὸς ἐκεῖ δὲν ἐτόλμα να ἐκφράσῃ δημοσίως τὸ ὑπὲρ τῆς ἀγωνιζομένης Ἑλλάδος αἰσθημα του, διότι ἐφοβετο τοὺς δεσπότης και τοὺς τυράννους. Ἄλλ' ὅταν ἐλευθέραι και ἐνθουσιώδεις φωνῆ ἐπιδουκιμασίας ἀντήχησιν εἰς τὰ ὄτα τῶν Ἑλλήνων ἐκ τῶν ἀπωτάτων μερῶν τῆς μεγάλης ἐκείνης Δημοκρατίας, ἦν τὰ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ ἔφερον εἰς τὰς ἀκτὰς τῶν Ἑλληνικῶν θαλασσῶν, αἱ ἐλπιδες αὐτῶν ἀνεπερωθήσαν και νέον θάρρος, νέαν ζωὴν ἠρῶσθησαν, ὅπως ἐξακολουθήσῃσι τὸν ἀγῶνα, και ἀποκτήσῃσι τέλος τὰ ἀγαθὰ τῆς αὐτονομίας και τῆς ἐλευθερίας, ἀτινα και οἱ Ἀμερικανοὶ ἔχαιρον.

Ὅταν τῷ 1827 τὰ στρατεύματα τοῦ Ἰσραῖμ Πασᾶ κατερῆμωσαν ὄλοσχερὰς τὸ ἡμισυ τῆς Πελοποννήσου, και αἱ ρωμαντικώτατα αὐτῆς πεδιάδες, ὧν τὴν καλλονὴν ἐξύμνησαν οἱ ποιηταί, μετεβλήθησαν εἰς ἀγῶνους ἐρήμους και τὰ ὄρατα αὐτῶν χωρία εἰς εἰρηπία³ ἐκ δὲ τῶν ἐλαιοδένδρων, λεμονεῶν και πορτοκαλεῶν τῶν ἄλλοτε καθωραζίζουσῶν αὐτὰ, μόνον ὄλγοι κορμοὶ ἐφθάρμενοι και ἀνευ φύλλων και τὰ λευκὰ ὄστα τῶν φονευθέντων κατοίκων εὐρίσκοντο ἐκεῖ, ἕνα λέγωσιν εἰς τὸν περιηγητὴν ὅτι πῦρ και σιδηρὸς διέηλθεν ἐπ' αὐτῶν και τὰ κατέστρεψεν.

Όταν εκ των φιλοπόνων και λίαν ενεργητικῶν κατοικῶν τινές μὲν ἐφρονέθησαν, ἄλλοι δὲ μετεφέρθησαν αἰχμάλωτοι εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἄλλοι περιεπλανῶντο δίκην ἀγρίων ζῶων ἐπὶ τῶν ὀρέων μὲ γυμνοὺς καὶ αἰματοφύτους πόδας, μὲ μορφήν ἡλιοκαῆ, μὲ ὀφθαλμοὺς κοίλους καὶ κάτωχρον καὶ πελιδνὸν πρόσωπον αἰτοῦντες ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ ὀλίγον ξηρὸν ἄρτον, ὅπως ἐξακολουθήσωσι τὸν ὑπὲρ τῶν ὄλων ἀγῶνα, τότε πάντα ταῦτα γνωστὰ γενόμενα ἐν Ἀμερικῇ συνεκίνησαν τὴν μεγάλην καρδίαν τοῦ Ἐβερρετ, ὅστις ἀμέσως ἔσπευσε μετ' ἄλλων φιλελλήνων νὰ σχηματίσῃ ἐπιτροπὰς εἰς ὅλα τὰ μέρη τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν πρὸς συλλογὴν ἐράων. Τὸ δὲ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε λίαν εὐχάριστον, διότι ἐν βραχεῖ διαστήματι ἐπὶ μεγάλα πλοῖα πεπληρωμένα ζωοτροφῶν, ἐνδυμάτων καὶ ὄπλων ἐστάλησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν πιστῶν καὶ τιμῶν πρακτῶν. Οὐδέποτε ὑπῆρξαν συνεισφοραὶ εὐπροσδεκτότεραι τοῖς Ἑλλησιν! Χιλιάδες νύχοντο τῷ Θεῷ ὑπὲρ τῶν εὐεργετῶν αὐτῶν, τὰ δὲ τέκνα τῶν πρῶτων ἐδιδάχθησαν νὰ ψελλίζωσι τὸ ὄνομα τῆς Ἀμερικῆς εὐλογοῦντα αὐτήν. Πρὸς τούτοις ἰδρῦθη καὶ νοσοκομεῖον ἀποκλειστικῶς ἐκ τῆς μεγαλοδωρίας τῶν Ἀμερικανῶν.

Ότε δὲ μνείας γενομένης ἐν τῷ Ἀμερικανικῷ κοινοβουλίῳ περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι δημοσίας ἀσφαλείας, ὁ Καλχοῦν ἠνόμισε τοὺς Ἑλληνας πειρατὰς, δι' ὧραίων ἀρθρῶν ἐν ταῖς σπουδαιότεραις ἐφημερίαις ὁ Ἐβερρετ διεκήρυξεν ὅτι οἱ Ἕλληνας κατεκρίθησαν πάντοτε ἀδίκως καὶ σφαλερῶς καὶ παρεγνωρίστησαν ὑπὸ τῶν περιηγητῶν, οἵτινες δι' ἐπιπολαίου βλέμματός καὶ κατεσκευασμένης ἐπισκέψεως, ὡς καὶ ἔνεκα τῆς παντελοῦς τῆς γλώσσης ἀγνοίας ἀφηγοῦνται τὰ περὶ αὐτῶν λελαυθασιμένως.

Τὸ ἔξοχον ὅμως ἐκεῖνο πνεῦμα τῆς μεσημβρινῆς Καρολίνης δὲν ἦτο ἴσως ἀξιόμιμπτον ὀνομάζον τοὺς Ἑλληνας πειρατὰς, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀπασαι αἱ περὶ Ἑλλάδος πληροφορίαι ἀφικνοῦντο εἰς Ἀμερικὴν κεχρωματισμένα ὑπὸ τῶν προλήψεων τῶν πολεμίων τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς. Ὁ Καλχοῦν ἠγάπα τὴν δικαιοσύνην καὶ ὑποθέτω ὅτι, ἂν ἐφθάνει μέχρι τῆς ἔδρας τοῦ Προέδρου, θὰ ἐτύγγανε θερμὸς ὑποστηρικτῆς τῶν Ἑλληνικῶν δικαιωμάτων, διότι θὰ ἀνεγνώριζεν, ὅτι ἡ κατὰ τῶν Ἑλλήνων κατηγορία δὲν ἐπεβάρυνε μόνον ἐκείνους, καὶ ὅτι αἱ ληστρικαὶ ἢ πειρατικαὶ συμμορίαι τῆς Ἑλλάδος δὲν ἦσαν διωργανωμένα ὡς τὰ τάγματα τῶν ἵπποτῶν τῆς Μελίτης ἢ οἱ πειραταὶ τοῦ Ἀλγερίου. Ἄλλ' ὁ Ἐβερρετ, ἐν τῇ φλογερᾷ καρδίᾳ τοῦ ὁποῖου ἔκαιεν ἀκοίμητον τὸ πῦρ τοῦ φιλελληνισμοῦ, οὐδόλως ἠνείχετο νὰ ἐξυβρίζωσιν ἔστω καὶ δικαίως, τὴν προσφιλεῆ αὐτοῦ Ἑλλάδα, ἀλλ' ἀμέσως ἐκ τῶν χειλέων αὐτοῦ ἐξήρχοντο βροντῶδεις χεῖμαρροι εὐγλωττίας καταπτουόντες τοὺς ἀντιπάλους τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας. Ὁψέ-

ποτε ἡ Ἑλλάς κατηγορεῖτο ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς, ἡ πανίσχυρος αὐτοῦ φωνὴ ἀμέσως ἠκούετο ὡς παρήγορος ἄγγελος τοῖς Ἑλλησιν.

Πρὸς τούτοις ὁ Ἐβερρετ προσεπάθησε νὰ ἐξαλείψῃ τὴν ἰδέαν τὴν ὑπὸ τοῦ τύπου τῆς Ἐσπερίας διαδοθείσαν ὅτι οἱ Ἕλληνές εἰσι δεδομένοι εἰς τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀπάτην, ἐπαναλαμβάνων ὅτι δὲν πρέπει νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ ὄλου ἐκ τῶν ὀλίγων ἐκείνων ἀνθρώπων, οὗς οἱ περιηγηταὶ ἀπαντῶσιν εἰς τοὺς λιμένας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Πειραιῶς, τῆς Σμύρνης ἢ τῆς Χίου.

«Οὐαί», ἔγραφε, «διὰ τὴν Ἀμερικὴν, ἂν ἐπρόκειτο νὰ κρίνωσι περὶ αὐτῆς ἐκ τῶν ἀμαχηλατῶν καὶ τῶν ἐμπορικῶν τῆς, οἵτινες ἐπωφελοῦμενοι τῆς ἀνίας τοῦ ζένου ζητοῦσι διπλασίαν ἀξίαν τῶν ὠν πωλοῦσι πραγματῶν.»

Τὸ αἶσθημα τοῦτο τοῦ φιλελληνισμοῦ ὁ Ἐβερρετ διετήρησε διάπυρον καὶ ἀκμαῖον μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ βίου του.

VII

Διαρκούσης τῆς ἐν Βοστώνῃ διαμονῆς μου, πολλάκις ἐπεθύμησα νὰ γνωρίσω τὸν περιδοξον τοῦτον φιλέλληνα, φιλόλογον καὶ πολιτευτὴν μὴ ἀγνοῶν ὅμως ὅτι αἱ ὧραι τῶν τοιούτων ἀνδρῶν εἰσι πολύτιμοι καὶ πόσον ἀδικον εἶναι νὰ ἐπασχολῇ τις ἰδιοτελῶς τοὺς πρωταστάτας τοῦ λαοῦ, ἐκαιροφυλάκτῃσιν τὴν ὄραν, καθ' ἣν οὗτος μὴ ἔχων ζήτημά τι ἐπὶ τοῦ τάπητος ἀνεπαύετο.

Ὁὐτὸ λοιπὸν ἐπέτυχον τῆς μετ' αὐτοῦ μακρᾶς καὶ ποικίλης συνδιαλέξεως.

Ὁ Ἐβερρετ μὲ ὑπεδέξατο διὰ τοῦ τρόπου τοῦ χαρακτηρίζοντος τὸν ἀληθῶς εὐγενῆ, καὶ ἐπὶ τρεῖς σχεδὸν ὥρας συνδιελέχθημεν μετ' αὐτοῦ περὶ διαφόρων ἀντικειμένων βεβαίως ἡ Ἑλλάς ἐπισχόλησεν ἡμᾶς, διότι τὴν Ἑλλάδα ἠγάπα, ὡς οἱ ἐξοχώτεροι τῶν φιλελλήνων.

Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, εἶπεν, ἠσθάνθη ἐνδιαφέρον οὐ μόνον περὶ τῆς ἀρχαίας, ἀλλὰ καὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Τὸ αἶσθημα τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων ποιητῶν καὶ πεζογράφων τῆς ἐνδοξοῦ ἡμῶν πατρίδος οὗτοι ὑπῆρξαν οἱ διδάσκαλοί μου καὶ εἰς αὐτοὺς ὀφείλω πολλά, οὐχ' ἦττον πρέπει νὰ ὀμολογήσω ὅτι καὶ τὰ πρῶτα δύο ἔμαθα τοῦ *Child Harold* τοῦ λόρδου Βύρωνος, ἅτινα ἀνέγνωσα ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου ἀποφοίτησίν μου, ἀνίψωσαν τὸ αἶσθημα τοῦτο μέχρις ἐνθουσιασμοῦ. Ἐκτοτε ἀπεφάσισα νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν κλασσικὴν αὐτῆς γῆν. Κατὰ τὴν ἀνοιξίαν τοῦ 1815 συνεσχέτισθον ἐν Λονδίνῳ μετὰ τοῦ λόρδου Βύρωνος. Τρία ἔτη μετὰ ταῦτα συνήνησα αὐτὸν ἐν Βενετίᾳ, μαθὼν δὲ ὅτι προὔτιθέμην νὰ ἀπέλθω εἰς τὴν Ἑλλάδα μοι ἔδωκε διάφορα συστατικά. Ὁ Βύρων μοι ὠμίλησεν λίαν ἐνθουσιωδῶς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἶπεν ὅτι ἐὰν ποτε ἐγε-

θῶσιν οἱ Ἕλληνας κατὰ τῶν τυράννων τῶν, σταθερὰν ἀπόφασιν εἶχε νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν ἀγῶνα οὐ μόνον διὰ χρημάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ αἵματος. Ὅτε δὲ τοῦ ὑπέδειξα τὴν ἰσχὺν τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους καὶ τὴν οἰκτρὰν θέσιν, ἐν ἣ τότε εὐρίσκατο ἡ Ἑλλάς, ὁ Βύρων, ἀπέκριντο.— Ἀληθεύει καὶ πρὸ τετρακοσίων ἐτῶν ἡ Ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία ἦν ἡ ἰσχυροτέρα δύναμις ἐν τῷ κόσμῳ, ὅτι πρὸ 200 ἐτῶν οἱ Σουλτάνοι αὐτῆς νικηταὶ προεξέτεινον τὴν κυριαρχίαν τῶν ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου μέχρι τοῦ Δουναβίου, καὶ πρὸ 150 ἐτῶν ἡ ἡμισέληνος ἐκυμάτιζε πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Βιέννης; Ἐκτοτε ὅμως ἡ ἰσχὺς αὐτῆς ἤρξατο ἐκλείπουσα, νῦν δὲ εἶναι γέρον ἀσθενῆς διατηρούμενος ἐκ τῶν τοικῶν φαρμάκων τῶν ὑπὸ τῶν πολιτικῶν ψευδοκράτῶν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν προσφερομένων αὐτῷ. Αἱ βάσεις, ἐφ' ὧν ἡ Ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία ἐρείδεται, εἰσι σαθραὶ ὡς ἐκ τούτου ἀδύνατον νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ πολὺ.

Οἱ λόγοι τοῦ Βύρωνος ἐκ τῶν ὑστερῶν ἀπεδείχθησαν ἀληθεῖς, εἶπον.

Πράγματι, ἀπεκρίνατο ὁ Ἐβερρετ, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Μωάμεθ, Σολιμάνου καὶ Ἀμουράτ, οἵτινες πρὸ ὀλίγων ἑκατονταετηρίδων ὠδήγησαν τὰς ὀρδὰς αὐτῶν μέχρις αὐτοῦ τοῦ κέντρου τῆς Εὐρώπης, καὶ ἔκαμον τοὺς Χριστιανούς μονάρχας νὰ τρέμωσιν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ καταβάλωσι τὴν ἐπαναστάσιν μιᾶς τῶν ἐλαχίστων αὐτῆς ἐπαρχιῶν.

Εἶτα λόγον ποιούμενος περὶ τῆς ἐν Ἀθῆναις ἐπισκέψεώς του, εἶπεν.

Δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε τὰ αἰσθηματά μου, ὅτε ἐπισκέφθη τὴν περιδοξον Ἀκρόπολιν καὶ τὰ ἄλλα ἐκεῖνα μέρη τὰ ὑπὸ τῶν μεγαλοφυστέρων ἀνδρῶν τοῦ κόσμου καθηγιασθέντα. Φεῦ! ἡ φιλότιμότης μου Ἑλλάς μὲ συνεκίνησε μέχρι δακρύων. Ὑπέφερε πολλὰς δυστυχίας... Αἱ συνεχεῖς ἐπιδρομαὶ τῶν Γότθων, τῶν Ἐνετῶν καὶ πρὸ πάντων τῶν Ὀθωμανῶν τὴν κατεβίβασαν μέχρι σποδοῦ... Εἶναι ἀληθές ὅτι κατέστρεψαν τοὺς ναοὺς, τὰ ἀγάλματα καὶ τὸ ἔσχατον ἔχνος τῆς καλλιτεχνίας, δι' ἣς αὕτη καθωραίετο, δὲν ἠδυνήθησαν ὅμως νὰ καταβάλωσι καὶ τὸ ἠρωικὸν ἐκεῖνο πνεῦμα, ὅπερ ἀπεδείχθη τόσον λαμπρῶς ἐν Μαραθῶνι καὶ μετὰ τὸσας ἑκατονταετηρίδας ἀνεζωπυρήθη ἐν Σοβολάκῳ ἔθνα ἔλαβε πέρας τὸ ἐνδοξον στάδιον τῶν ἠρώων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος...

Ὁ Ἐβερρετ ἀκολουθῶς μοι ἔδειξεν ἀντίτυπον τῆς ἱστορίας τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ὅπερ ὁ συγγραφεὺς καὶ ἄλλοτε συνάδελφος αὐτοῦ κ. Σ. Τρικούπης εἶχεν ἀποστείλῃ αὐτῷ, ἐπήνεσε δὲ τὸ σύγγραμμα ὡς ἐν τῶν καλλίστων ἔργων τῆς νεοελληνικῆς, καὶ ὠμίλησε περὶ τοῦ κ. Τρικούπης ὡς ἀνδρὸς λογίου, τιμίου καὶ ἀριστοῦ πολιτευτοῦ, ἐξυπηρετήσαντος τὴν ἐκείνου πατρίδα μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ πατριωτισμοῦ.

Ἡ ἱστορία τοῦ φίλου Τρικούπης, προσέθετο, ἦν ἀνέγνωσα μετ' ἐπιστάσεως, πολλάκις μὲ συνεκίνησε μέχρι δακρύων, ἰδίως δὲ ἡ τελευταία πολιορκία τοῦ ἱστορικοῦ Μεσολογγίου. Νομίζω ὅτι βλέπω τοὺς καταπεσόντας τοίχους τῶν οἰκιῶν, τὰς ὁδοὺς πεπληρωμένας ἐκ τῶν καπνίζόντων ἐρείπιων ἀναμεμιγμένων μετὰ πτώματα ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν!... Ἀλλὰ πᾶν ὅ,τι διήγειρε πρὸ πάντων τὸν θαυμασμόν μου εἶναι, ὅτι καίπερ πειναλέοι καὶ καταβεβλημένοι ἐκ τῆς μακρᾶς πάλης ἐπολέμησαν μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτοὺς ἀνδρείας... Ἐθαύμασα δὲ καὶ τὸ θάρρος τῶν γυναικῶν, αἵτινες ἐκουσῶς ἐπρίπτον εἰς τὴν θάλασσαν, προτιμῶσαι τὸν θάνατον τῆς αἰσχρᾶς δουλείας.

Ἀκολουθῶς ἐξεφράσθη λίαν ἐνθουσιωδῶς ὑπὲρ τοῦ Κοραῆ, μετ' οὗ εἶχε γνωρισθῆ προσωπικῶς ἐν Παρισίῳ, καὶ ὅν ἀπεκάλει *Φραγκλῖνον τῆς Αἰσολῆς*.

Ὁ Κοραῆς, προσέθετο, εἶναι εἰς τῶν μεγίστων εὐεργετῶν τῆς Ἑλλάδος οὐ μόνον ἔθεσε τὰς βάσεις τῆς νεοελληνικῆς, ἀλλὰ καὶ εἰργάσθη ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος περισσότερο παντὸς ἄλλου Ἑλληνοῦ.

Ότε τῷ ἐξέφρασα τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὰ φιλελληνικώτατα αὐτοῦ αἰσθηματά καὶ τὰς πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὑπηρεσίας του, ἀπεκρίνατο.

Φίλε μου, λυποῦμαι ὅτι δὲν εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας πατρίδος, ὡς εἶδει. Αὕτη ἦν ἡ ἀξία μεγαλειτέρων θυσιῶν ἐκ μέρους τῆς Ἀμερικῆς διαβεβαίω ὅμως ἡμᾶς ὅτι, δοθείσης εὐκαιρίας, θὰ ἀναπληρώσω τὴν ἔλλειψιν ταύτην. Οὐδέποτε θὰ λησμονήσωμεν ὅτι ὀφείλομεν πολλὰ τῇ Ἑλλάδι.

Εἶτα ἐξεφράσθη δυσμενῶς περὶ τῆς Ρωσσίας, λέγων, ὅτι καλῶς ἐγνώριζε τὴν πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλῃν πρότασιν τοῦ Τσαρῶν, ν' ἀφήσῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ τὰς ἐπαναστατημένας ἐπαρχίας, ἄς μετὰ ταῦτα νὰ παραδώσῃ φόρον ὑποτελεῖς εἰς τὴν Τουρκίαν, πρότασιν, ἣν ἡ Πύλη ἀπέρριψε καθ' ὀλοκλήριαν.

Λόγον ποιούμενος περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ φιλελευθέρων εἶπεν:

Ὁ πιστότερος διερμηνεὺς τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ φιλελευθέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὑπῆρξεν ὁ Βύρων. Οὗτος ἔδωκε τὴν πρῶτην ὠθησίν τῶν φιλελληνικῶν αἰσθημάτων, ἅτινα ὁ Ἰωάννης Ρῶσσελ, ὁ Μίλτων, ὁ Κάνιγκ καὶ ἄλλοι διὰ τῆς ρητορικῆς εὐγλωττίας τῶν διετήρησαν ἀκμαίαν καὶ ζωηρὰν ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν Βρετανῶν. Ὁ δυστυχῆς Βύρων ἐθυσίασθη ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος... δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε πόσον ἐλυπήθη μαθὼν τὸν θάνατόν του... ἦτο πολὺ νέος. Ὁ κόσμος ἀπώλεσε μέγαν ποιητὴν.

Ἀκολουθῶς συνδιελέχθημεν ἐκτενέστατα περὶ τοῦ φιλέλληνο καὶ εὐγλωττοτάτου ρήτορος καὶ πολιτευτοῦ Οὐέβστερ τῆς Ἑπτανήσου καὶ τοῦ Γλαδστονῶν, τοῦ Φωσκόλου, τοῦ ἱστοριογράφου Πρέσκωτ,

τοῦ ποιητοῦ Λόγκφελου, τοῦ Ἐρβινγ, δὲν ἀπεκάλει πατριάρχην τῆς Ἀμερικανικῆς φιλολογίας, τοῦ Χάλλεκ καὶ τοῦ ποιηματοῦ αὐτοῦ Ὁ Μάρκος Βότσαρης, ὁπερ ἐθεώρει ὡς ἀριστοῦργημα. Μοι ἔδειξε πρὸς τούτοις διάφορα ἐξ Ἑλλάδος ἀντικείμενα, ἐν οἷς εὐρίσκατο καὶ ἐν τῶν γνωστῶν ἐκείνων ὀρειχαλκίων μελανοδοχείων, ἅτινα ἔφερον ἐν τῇ ζώνῃ αὐτῶν οἱ ἡμέτεροι *καλαμαράδες*. Εἶτα μετὰ τὸ πέρας τῆς συνδιαλέξεως ἡμῶν, ἦν ἀπλῶς ἐσκιαγράφησα ἐνταῦθα, μοι ἔδωσε τὴν εἰκονογραφίαν του μετὰ τῆς ἰδιοχειροῦ ὑπογραφῆς του, παρακαλέσας με συγχρόνως ἵνα ἐπισκέπτωμαι αὐτὸν συχνάκις.

VIII

Ὁ Ἐδουάρδος Ἐβερρετ ἦτο ἀνὴρ ὠραῖος, ὑψηλοῦ ἀναστήματος, εὐρωστος, ἀφελέστατος καὶ ἀπλόστατος τὴν συμπεριφορὰν καὶ λίαν σοβαρὸς εἰς τὴν ομιλίαν του. Διεκρίνετο δὲ ἐπὶ χρηστότητι χαρακτῆρος καὶ ἀγαθότητι καρδίας. Ὡς πολίτης, πολιτευτῆς καὶ ἰδιώτης, ἀπεσπασάτο τὴν γενικὴν συμπάθειαν καὶ ἀγάπην.

Κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτοῦ ἔτη ἐν τῶν κυριωτέρων μελημάτων τοῦ Ἐβερρετ ὑπῆρξεν ἡ ἀποκατάστασις ὡς κοινοῦ κτήματος τῆς νήσου, ἐφ' ἣς κεῖται ὁ τάφος τοῦ Οὐασινγκτόνος. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου ἀπήγγειλεν ἐν διαφόροις πόλεσι τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τὸν *περὶ Οὐασινγκτόνος* λόγον του ἐπὶ πληρωμῇ ἐνὸς δολλαρίου δι' ἕκαστον εἰσητήριον καὶ δὲν ἐβράδυνεν οὕτω νὰ συναθροίσῃ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν πρὸς ἀγορὰν τῆς νήσου, ἣν προσέφερον ὡς ἐλευθέρων καὶ κοινῶν κτήμα παντὸς Ἀμερικανοῦ πολίτου. Ἐκτελέσας τὸν ἔσχατον τοῦτον πόθον τῆς καρδίας του, ἀπῆλθεν ἐκ τῆς γῆς ταύτης πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἐτῶν φέρων τοὺς ἐνδόξους στεφάνους τοῦ φιλολογικοῦ κόσμου, τὰς εὐλογίας τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὴν εὐγνωμονήνην πάσης Ἑλληνικῆς καρδίας.

G. A. K.

ΦΙΛΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΔΙΠΛΟ ἈΣΤΕΡΙ
 Ἐν τὸν ὀρανοῦ ψηλὰ ψηλὰ εἶνε διὸ ἄστρα ἰνομένα, ὅπου τὸ μάτι σὲ γελᾷ καὶ λὲς πᾶς εἶνε μόνον ἕνα.

Ἀχ! ἡ καρδιά μου εἶδ' ἐ τῇ γῆ εἶνε μονάχη τῆς, στοχάσου, ὅμως, ἂν θέλῃς, δὲν ἀργεῖ νὰ ἐνωθῇ μετ' ἐ τὴν καρδιά σου.

Τὰ ὄνειρά μας μέσ' ἐ τὸ νοῦ θὲ νῆνε τόσο ἰνομένα ὅσο τ' ἀστέρια τ' ὀρανοῦ ποῦ εἶνε διὸ καὶ φαίνοντ' ἕνα.

ΤΟ ΑΗΘΟΝΙ
 Ἐν τὸν κῆπο κατεβαίνεις μονάχη δὴθη χλιτα μουσχοβολοῦν γὰ σένα, γαρὸ μνομο ποῦλι. Ἐγὼ διαβαίνω ἀπ' ἔξω καὶ μάς χωρεῖ ἡ γρίλλια ἢ γρίλλια ἢ σιδερένια, ἢ γρίλλια ἢ ψηλῆ.

Μὰ μὰ βραδεία τῇ γρίλλια κροφά θὰ τὴν πηδῶ, —κάνεις δὲν θὰ μὲ νοιώσῃ, κάνεις δὲν θὰ μὲ ὄψῃ— μὲρὸς ἐς τὰ μικρὰ σου πόδια θάρσῃ νὰ γονατίσω κ' ἐ, τὶ μοῦ λὲς θὰ κάνω ὅταν πρόνιμὸ παιδί.

Καὶ σὺ θὲ νὰ μ' ἀνοίγῃς τῇ διδυμῇ ἀγκυλιὰ σου, τὰ μάτια σου θὰ κλαῖνε, τὰ χεῖλη θὰ γελοῦν, Καὶ ὅταν χρυσὴ χλαμίδα λυμένα τὰ μαλλιά σου τὴν πλάτη θὰ χαιδεύου, τὴ χλόη θὰ φιλοῦν.

Μέσ' ἐ τὰ σπικτὰ φιλιὰ μας ἡ νύκτα θ' ἀρχινίσῃ νὰ φεῖγγῃ, καὶ θὲ νῆνε ὅταν ὄνειρο ἢ ζωὴ μὰ, πρὶν τὸ στοχαστοῦμε, τ' ἀρδῶνι θὰ ἐσπνήσῃ καὶ θὰ μοῦ πῆ: αὐ! φύγε, τρελλέ! εἶνε πρῶτ.

ΜΕΣΑ Σ ΤΗ ΛΥΠΗ
 Μέσα ἐ τῇ λύπῃ, ποῦ μὲ ὀβνεῖ, ἤλθε, γλυκεῖα παρηγοριά, ὅταν χελιδόνι, ποῦ μάς δίνει τῇ χλοερῇ καλοκαιριά.

Κρυφοκρυτῶ τὰ δυὸ σου μάτια καὶ μέσ' ἐ τὰ βάθη των θωρῶ τῆς εὐτυχίας τὰ παλάτια, ὅπου ἐξοῦσα ἕναν καιρὸ.

Καὶ δυὸ λογάκια λέγω μνονα γὰ σέν', ἀγάπη μου χρυσή: —Μέσ' ἐ τῆς καρδίας μου τὸ χειμῶνα τὸ χελιδόνι μου εἶσαι σὺ.

ΠΣΙΟ ΜΕΓΑΛΟΣ
 Εἶνε πολὺ μέγала τὰ βουνα, ὅπου κρατοῦν ἀπάτητο τὸ χιόνι, ἀλλ' ὅμως περὶ μέγала ἀληθινὰ εἶνε ἡ γῆ, ποῦ τὰ βουνα σφάνειν.

Εἶνε μέγала κ' εἶνε στοργυλῆ ἢ γῆ, ποῦ ἀκατάπαυστα γυρίζει, ἀλλ' εἶνε μεγαλιέτερος πολὺ ὁ ἥλιος ὁ χρυσός, ποῦ τὴν φωτίζει.

Εἶνε μέγalos, εἶνε ζηλευτός ὁ ἥλιος ποῦ σηκώνεται καὶ γέρνει, ἀλλ' ὅμως περὶ μέγalos εἶν' αὐτός ὁ οὐρανός, ὅπου τὸν ἥλιος φέρνει.

Εἶνε μέγalos γὰρ ὁ οὐρανός καὶ φαίνεται ἐ τὰ μάτια ὄλου τοῦ κόσμου, ἀλλ' ὅμως περὶ μέγalos, περὶ τρανός θαρρῶ πᾶς εἶν' ὁ ἔρωσ ὁ δίκός μου.

Ἐν Παρισίῳ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΙΕΜΗΣ

Ο Λ Γ Α
ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΛΟΥΔΑΙΒΙΚΟΥ ΕΝΩ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

[Συνέχεια.]

Ο Βαρίσκου ὤθησε τὸν ἵππον τοῦ ἰσχυρῶς καὶ δι' ἐνὸς ἄλματος εὐρέθη ἐν τὸς τῆς αὐλῆς.

— Τί ἄλογο! εἶπεν ὁ χωρικός ὁ ἀνθρώπος ἤμπορεῖ νὰ πῆσῃ ἀπὸ τὸν κόπον, ἀπὸς λέγει, ἀλλὰ τὸ ἄλογο θὰ βασταῖξῃ ἀκόμη πολὺ!

Ἐν τούτῳ ὁ Βαρίσκου ἔφθασεν εἰς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς· καταβάς δὲ τοῦ ἵππου ἔρριψε τὸν χαλινὸν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ καὶ προὐχώρησε μέχρι τῆς ἡρειωμένης οἰκίας μετὰ σταθερότητος ἀνθρώπου εἰσερχομένου ἐν τῷ οἴκῳ του.

Τὸ ἑσωτερικὸν δὲν εἶναι καλλίτερον τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἶπεν, ἐγγίζων τὸν βραχίονά του, ὁ χωρικός ὅστις εἶχε τρέψῃ κατόπιον τοῦ καὶ ἀνὰ ἀληθῶς θέλετε νὰ περιμείνητε ἐπὶ δύο ὥρας διὰ ν' ἀνασάνῃ τὸ ζῶον, δὲν θὰ δυσχεραστῆθῃτε.

Ἡ δεσποινὶς Βολγὶν δὲν εἶναι λοιπὸν ἐδῶ; ἠρώτησεν ὁ Παῦλος παρατηρῶν τὸν ξενοδόχον τοῦ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἡ δεσποινὶς; εἶνε κῆμποσαις ἡμέραις τώρα ὅπου δὲν τὴν εἶδα! καὶ τὸ δυστύχημα εἶναι δι' ὅλον τὸν κόσμον. Τὰ σπῆτια δὲν πέφτουν ὅταν οἱ κύριοι κατοικοῦν μέσα!

Καί, διὰ σχήματος τῆς μακρῆς τοῦ χειρὸς, ὁ χωρικός εἶδει τοὺς διερωγῶτας καὶ κεκυρωμένους τοίχους, τοὺς κρεμαμένους ἐξώστας, τὴν διάτρητον καὶ χαίνουσαν στέγην. Τὸ οἰκοδόμημα δὲν ἦτο παλαιὸν ἐν τούτοις· ἀλλ' ἡ ἐπίδρασις τοῦ χειμῶνος καὶ αἱ κακοκαιρίαι τῶν τελευταίων μηνῶν εἶχον ἐπιταχύνῃ τὴν πρόωρον καταστροφὴν τοῦ. Ἐν Ρωσίᾳ εἶναι ἀνάγκη ν' ἀνοικοδομῶσι τὰς οἰκίας κάθε δέκα ἔτη.

Ὁ Παῦλος ἔκαμε βήματα τινα ἐν σιγῇ, εἶτα δὲ ἐπιστρέψας πρὸς τὸν χωρικόν, ὅστις τὸν παρετήρει ἐκπληκτικῶς:

— Ποῦ εἶναι λοιπὸν ἡ δεσποινὶς Ὀλγα; τὸν ἠρώτησε.

— Εἰς τὴν Μόσχαν, εἰς τὸ καλλίτερον παλάτιον τῆς πόλεως· παρὰ τῇ πριγκιπίσῃ Ἀλεξάνδρᾳ Βαρίσκου. Μετ' ὀλίγον συμπληροῦνται ἑπτὰ ἔτη, ἀφ' ὅτου μᾶς τὴν ἐπέβη ἡ πριγκιπίσσα.

Φαίνεται βεβαίως τὴν ἀγαπᾶτε πολὺ! εἶπεν ὁ Βαρίσκου.

— Ἄν τὴν ἀγαπᾶμεν! ἐσκέφθη ὁ χωρικός, ἐν ᾧ ἐπὶ τοῦ κτωφλίου τῆς θύρας ἐφάνη γυνὴ τις κακοενδεδυμένη, ἀν ἀγαπᾶμεν τὴν Ὀλγαν Βολγὶν! Δίκαιε Θεέ! Ποῶς δὲν ἀγαπᾶ τὴν κόρην τοῦ κυρίου τοῦ, τὸ παιδίον, τὸ ὅποσον ἀνέθεψε μὲ τὸ γάλα τοῦ;

Ἐπιστρέφων δὲ παρὰ τῷ πριγκίπι εἶπεν:

Αὐτὴ εἶναι ἡ γυναῖκά μου, δὲν θὰ κα-

λοπεράσῃ ἐκεῖνος ὅπου θὰ εἶπῃ κακὸν ἐμπρὸς τῆς διὰ τὴν Ὀλγαν μας. Ὅπως τὴν βλέπετε· δὲν εἶναι στολισμένη παρὰ εἰς τὰς ὥρας τῆς, καὶ αἱ ὥραι αὐταὶ δὲν βαστοῦν ὅλην τὴν ἡμέραν· ἀλλ' ὅσον διὰ ν' ἀγαπᾶ τὸ παιδίον, ἀγαπᾶ τὸ παιδίον!

— Ἴδου ἀνθρώποι, οἵτινες οὐδέποτε ψεύδονται, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Βαρίσκου· παρατηρῶν τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα εἶμαι βέβαιος ἤδη ὅτι ἡ Ὀλγα δὲν εἶναι ἐδῶ... Ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ, εἶμαι βέβαιος! Ἐφθασα ὡς ἀστραπὴ μὲ ἵππον πρώτης τάξεως· οἱ ἵπποι τῆς πιθανὸν νὰ μὴ ἦσαν καὶ καλοί... Ἄς τὴν περιμείνω... ἔπειτα διὰ τὴν περιμείνω οὐδεὶς τόπος εἶναι καταλλήλοτερος τούτου!

Ἐισῆλθεν εἰς τὸν οἰκίσκον τοῦ φύλακος, ἀφ' οὗ διὰ μιᾶς στροφῆς ἐξήτασεν ὅλον τὸ οἰκοδόμημα. Ἡ γυνὴ ἀφ' οὗ τὸν ἐξήτασεν ἐπὶ σιγῇ μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ἔθικεν εὐθὺς τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ καὶ μετὰ τῆς φιλόφρονος ἐκείνης οἰκειότητος, ἣν εὐρίσκε τις τόσον συχνὰ παρὰ τοῖς δούλοις ἡμῶν πρὸ τινῶν ἐτῶν:

— Σὺ! εἶπεν, εἶσαι ὁ πριγκίψ Βαρίσκου!

— Πόθεν μὲ γνωρίζεις; ποῶς σοι εἶπε τὸ ὄνομά μου, ἠρώτησεν ὁ Παῦλος ἀρκετὰ τεταραγμένος.

— Δὲν σε γνωρίζω, καὶ τώρα πρώτη φορὰ σε βλέπω· ἀλλ' ἡ δεσποινὶς μοῦ εἶδει τὴν εἰκόνα σου εἰς τὸ παλάτι τῆς πριγκιπίσσης Ἀλεξάνδρας, καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι σὺ εἶσαι ἕνας καλὸς κύριος, καὶ ὅτι τὴν ἀγαποῦσε πολὺ. Κάθησε λοιπὸν εἰς τὸ σπῆτι τῆς καὶ εἰς τὸ δικό μας ὅσον θέλεις, ὡς νὰ ἦσο εἰς τὸ παλάτι σου.

Τὸ ὄλος ἀπροσδόκητον τοῦτο ἐπεισῶδιον τοῦ ταξειδίου τοῦ, ἐνεποίησε ζῶηράν ἐντύπωσιν εἰς τὸν πριγκίπα.

Ἦτο εὐτυχὴς συλλέγων ὄλας τὰς μαρτυρίας τοῦ ἔρωτος, δν ἡ γυνὴ, ἣν ἠγάπα, διέδιδεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον ἐντυχῆς βλέπων ὅτι ἐκείνη ἐφρόντισε νὰ δεῖξῃ τὴν εἰκόνα τοῦ εἰς τὴν γηραιὰν τῆς τροφόν. Τὸ παράδοξον πάθος γνωρίζει νὰ κερδίσῃ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐποικιστικῶν πραγαμάτων, ἐλλείπει δὲ πραγματικότητων, βαυκαλιζέται καὶ διὰ χιμαίων.

— Εἶναι πολὺς καιρὸς, ἀφ' ὅτου δὲν ἦλθε νὰ σε ἴδῃ ἡ δεσποινὶς Βολγὶν; ἠρώτησε μετὰ τινα σιγῆν.

— Πολὺς! ἀπεκρίθη ὁ σύζυγος τοῦ φύλακος Φεδῶρα· πάρα πολὺς! χρόνια... ποτὲ δὲν ἠγάπησε πολὺ τὴν οἰκίαν αὐτὴν. Ἀπὸ μικρὰ ἦτο συχνὰ λυπημένη, πλησίον τῆς πάντοτε ἀρρωστῆς μητέρας τῆς. Ἀμα δὲ ἀπέθανεν, ἐπέβη μακρὰ ἀπὸ ἡμᾶς· εἶναι ἀλήθεια ὅτι, πρὶν ἀποκατασταθῆ ἡ πλησίον εἰς τὴν πριγκιπίσσαν, ἦλθε καὶ ἐκάθησε μερικὸς μῆνας ἐδῶ. Τώρα δὲν ἔρχεται πλέον καθόλου. Ἐγὼ, καμμίαν φορὰν, πηγαίνω εἰς τὴν Μόσχαν... Ἀλλὰ ἡ Μόσχα εἶναι μακρὰ καὶ δὲν ἤμπορῶ νὰ πηγαίνω κάθε ἡμέραν καὶ μάλιστα πεζῇ μὲ τὰ γερωντικά μου πόδια... Σὺ ὅμως, ἀν τὸ συγχωρεῖς εἰς

τοὺς ὑπηρέτας σου νὰ σ' ἐρωτήσωμεν, πῶς εὐρίσκειται ἐδῶ;

— Ταξειδεύω· ἔρχομαι ἀπὸ μακρὰν καὶ ἐπιστρέφω εἰς τὴν πόλιν. Δὲν ἠθέλησα νὰ περάσω πλησίον τοῦ τόπου τούτου, ὅστις ἀνήκει εἰς τὴν φίλην τῆς ἀδελφῆς μου, χωρὶς νὰ ἐρωτήσω, ἀν, κατὰ τύχην, εὐρίσκειτο ἐδῶ.

Αἱ ἐξηγήσεις αὗται φυσικῶς ἱκανοποίησαν τὴν περιέργειαν τῶν δύο χωρικῶν, ἀλλως τε καὶ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ πριγκίπος Βαρίσκου ἦτο ἀρκετὸν νὰ δικαιολογήσῃ τὰ πάντα. Ἡ γυνὴ λοιπὸν ἠνέωξε τὴν πτωχὴν τῆς ἀποθήκην καὶ συνέγαγε ὅτι, ἡδυνήθη νὰ εὕρῃ ἐκεῖ διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ γεῦμα τοῦ ξένου τῆς.

Ὁ Βαρίσκου, κατὰ τὸν χρόνον τούτον, διέτρεχε τὰ διάφορα μέρη τῆς οἰκίας, ἐξήτασε καὶ τῷ εἶδει τὸ δωμάτιον τῆς Ὀλγας, ἐν τῷ ὁποίῳ εὐρίσκειτο ἀκόμη ἡ ἀγνὴ κλίνη τῆς νεότητός τῆς· ἐκάθησεν εἰς τὸ μικρὸν γραφεῖον τοῦ σπουδαστηρίου τῆς ἀνεγίνωσκε τὰ βιβλία τῆς, ἐμάντευε ποῦ συχνότερον ἐκείνη ἐνδιέτριβεν, καὶ ἐνδιέτριβεν ἐκεῖ καὶ αὐτός· ἐν τῷ μέσῳ μάλιστα τῶν συκινήσεων, ἃς τῷ εἶχε προζήτησῃ ἡ φυγὴ τῆς Ὀλγας, καὶ τῆς λύπης ὅτι δὲν θὰ τὴν ἐπανεβλέπεν, ἠσθάνετο ἀληθῆ ἀνακούφισιν ὑπολογίζων ἐκ τῶν πραγμάτων τούτων τῶν τόσον ἀσήμερον διὰ πάντα ἄλλον, περὶ τῆς παιδικῆς καὶ τῆς νεανικῆς ἡλικίας ἐκείνης, ἣν ἠγάπα· τῷ ἐφαίνετο οὕτως ὅτι ἀνέζη ἐν νέου, καὶ τοῦτο ἦτο εὐτύχημα δι' αὐτόν.

Κατέβη εἰς τὸν κῆπον, ἀπέπεμψεν εἰς τὴν οἰκίαν τὸν χωρικόν, ὅστις μέχρι τούδε τὸν ἐσυντρόφευε, καὶ περιῆλθε τοὺς διαδρόμους, ἔνθα, πρὸ ἐκδοσιν ἐτῶν εἶχον πατήσῃ οἱ μικροὶ πόδες τῆς Ὀλγας. Ἡ θέλησεν νὰ ἐπανεῦρῃ τὰ ἴχνη τῶν πρώτων τῆς ἀναμνήσεων, τῶν πρώτων τῆς ἰδεῶν. Ὁ ἔρωσ ἔχει ὀρέξει, ἃς οὐδὲν δύναται νὰ κορέσῃ.

Εἰς τὴν ἐσχάτιαν τοῦ κῆπου μικρὰ τις καὶ στενὴ δίοδος ἐκ φιλυρῶν, ἦγεν εἰς ὑψωμα δεσπόζον τοῦ τόπου, ἀπὸ τούτου δὲ ἡ θεὰ ἐξετείνετο μακρὰν εἰς ὠρατον ὀρίζοντα.

— Ἐν τῇ ἡρεσκῇ τοποθεσίᾳ τις, ἐσκέφθη ὁ Βαρίσκου, βεβαίως θὰ εἶναι αὕτη ἐδῶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην.

Τὴν δίοδον ταύτην διέτρεξε βραδέως καὶ κατ' ἐπανάληψιν, ἰστάμενος πρὸ ἐκάστου δένδρου ὡσεὶ ἐζήτει νὰ μάθῃ ὅ,τι ἐγνωρίζον περὶ ἐκείνης· ἐν ἐξ αὐτῶν, ἐπὶ τοῦ σκληροῦ φλοιοῦ τοῦ, ἔφερον ἀκόμη τὰ ἴχνη ἐπιγραφῆς χαραχθείσης δι' ἀπλοῦ μαχαιριδίου. Ὅσον δυσδιάκριτος καὶ ἀν εἶχε καταστῆ ἡ ἐπιγραφή ἐκείνη διὰ τοῦ χρόνου, ὁ Ἀλέξανδρος ἠδυνήθη ν' ἀναγνώσῃ εὐκρινῶς τὸ ὄνομα τῆς Ὀλγας. Τὰ κακογραφημένα ταῦτα ψηφία τῆ παρέσχον συκινήσεις μαθητικῆς τὰ ἡσπασθῆ χωρὶς νὰ γελᾶσῃ διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ. Ὁ ἔρωσ ἀποδίδει ἡμῖν πᾶσαν τὴν νεότητα.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ὑψώματος, μεγαλοπρεπεῖς ροδιῶναι μὲ ἀγρίας βλάτους ἀνα-

μειγμένα ἐσχημάτιζον ἀψίδας, περιτυλισόμεναι. Ἀνομάζετο τόπος τῶν ρόδων. Ὁ ἄψῃ ἦτο πλήρης ἐκ τῆς εὐωδίας τῶν. Ἐγκαταλειμμένα ἀπὸ πολλοῦ εἰς ἑαυτὰς καὶ ἐλευθεραὶ εἰς τοὺς ἰδιοτρόπους ἔρωτας τῶν, οἵτινες μάρτυρας ἔχουσι τὰς αὐρας, καὶ τοὺς ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ ὡς ἀγγελιαφόρους, ἔβαλλον ἐκεῖ μετ' ἀφρονίας καὶ ποικιλίας ἀτελευτήτου. Ἐκ τῶν ρόδων ἄλλα μὲν πλατέα, πυκνόφυλλα, ἀνεπτυγμένα, ἐφαίνοντο ἔτοιμα νὰ φυλλορρόθωσιν· ἄλλα δὲ διὰ συγχρόνως καὶ ζηλοτύπα, ἐπανεκλείοντο ἐφ' ἑαυτῶν ὡσεὶ διὰ νὰ κρύψωσι τοὺς θησαυροὺς τῶν εἰς τὸν κόλπον τῶν· τινὰ ἠνοίγοντο κατὰ τὸ ἡμισυ διὰ νὰ δεχθῶσι τὴν δρόσον εἰς τὰς νεαράς τῶν κάλυκας. Τὰ νερὰ ἦσαν ἐπίσης ποικιλόχροα· οὐδέποτε πυλὶς ζωγράφου ἔσχε συγχρόνως τόνους ζωηροτέρους καὶ χρώματα γλυκύτερα. Ὀλη ἡ κλίμαξ τῶν χρωμάτων εὐρίσκειται ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ διαστηρίου ἐρυθροῦ μέχρι τοῦ ἀγνοῦ λευκοῦ. Ἦτο εἰκὼν τερπνοτάτη, ἣς ἡ δροσερότης ἠμύλλετο πρὸς τὴν λάμψιν, καὶ ἀντετίθετο διὰ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἀφρονίας τῆς λαμπρᾶς ταύτης βλαστήσεως, πρὸς τὴν ἀμέλειαν, τὴν κατῆφειαν καὶ τὴν ἀταξίαν, ἣτις ἐθασίλευεν ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ τῷ κῆπῳ.

— Ἐδῶ θὰ ἐπεθύμουν νὰ τὴν ἴδω ἐπανερχομένην! ἐσκέφθη ὁ Βαρίσκου.

Ὅ,τι τις σφοδρῶς ἐπιθυμεῖ, τοῦτο καὶ πιστεύει· ὁ Παῦλος περιέμενεν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ ἴδῃ παρουσιαζομένην ἐκεῖ τὴν Ὀλγαν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκλεῖσε τοὺς ὀφθαλμούς, ὡσεὶ ἵνα τὴν ἀφήσῃ νὰ πλησιάσῃ καὶ ἐπανοίγῃ αὐτοὺς ἐξεπλήσαστο, ὅτι δὲν τὴν ἔβλεπεν· ἐσκέπτετο τί ἠδύνατο νὰ κάμῃ καθ' ὁδόν. Διατὶ λοιπὸν νὰ βραδύνῃ οὕτω; τίς τὴν ἠμποδίζει; Ὅθ' ἔλεγε τις ὅτι τῷ ἔδωκε συνέντευξιν ἐκεῖ καὶ ὅτι ἐδικαιοῦτο νὰ τὴν κατηγορῇ οὕτω βραδύνουσαν. — Ἡ γείρετο, ἐξήρχετο τῆς σκιαδος, προὐχόμεν ἄπὸ τοῦ λόφου, ἔτεινε τὸ οὖς καὶ δὲν ἠκουετῆ τὸς ἀριστοὺς ψιθύρους καὶ τοὺς ἀσθενεῖς θορυβοὺς τῆς ἡμέρας, οἵτινες ἐσβέννυντο εἰς τὴν σιγὴν τῆς ἐσπέρας. Εἴπομεν ὅτι τὸ ὑψωμα ἐδέσποζε τῆς παιδείας καὶ παρουσίαζεν θεῶν ἀρκετὰ εὐραῖαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Μόσχας. Καὶ ὁ διαπεραστικὸς ὀφθαλμὸς τοῦ Βαρίσκου οὐδὲν ἔβλεπεν· οὐδὲν ἐκτὸς τοῦ κομποῦ, δν ἠγειρον τὰ βήματα τῶν εἰς τοὺς σταύλους τῶν ἐπιστρεφουσῶν ἀγελῶν· οὐδὲν ἐκτὸς τοῦ ἡλίου, ὅστις κατῆρχετο βραδέως ἐν τῷ μέσῳ γρῦσῶν νεφῶν, ὅπισθεν τῶν μικρῶν λόφων, οἵτινες ἔκλειον τὸν ὀρίζοντα.

— Τὸ πᾶν τετέλεσται! δὲν θὰ ἐπανεῖλθῃ! ἐψιθύρισε μετὰ φωνῆς δηλοῦσης ἀθυμίας συγχρόνως καὶ ὀργῆν.

Ὁ γέρον ὑπηρέτης ἔσπευσε νὰ ἀναγείλῃ εἰς τὸν πριγκίπα, ἢ νὰ εἰπωμεν ἀκριβέστερον, εἰς τὸν φίλον τῆς Ὀλγας, ὅτι τὸ δειπνὸν ἦτο ἔτοιμον.

Οἱ πτωχοὶ ἀνθρώποι, παρ' ὅλην τὴν πτωχίαν τῶν, ἐφιλοτιμήθησαν νὰ εὐρωσιν ἀλέκτορά τινα καὶ ἕνα παλαιὸν κυπρίνον ἐλησμονημένον εἰς τὰ τέλματα τῆς λί-

μνης. Ὁ ἄρτος ἦτο μαῦρος καὶ σκληρός, ἀλλ' ὁ πριγκίψ ἦτο ἀρκετὰ νύχαριστῆμένος ἐκ τῶν φιλοφροσυνῶν τῶν φιλοξενούντων αὐτόν, ὥστε οὐδεμίαν εἶδιδε προσοχὴν εἰς τὰ εὐτελεῖα ταῦτα πράγματα. Ἀλλως τε εἶχε περιπατήσῃ πολὺ ἀνεχώρησεν ἐκ Μόσχας χωρὶς νὰ γευματίσῃ· οὐδὲν εἶχε λάβῃ εἰς τὴν ἔπαυλιν τῆς ἀδελφῆς τοῦ, καὶ ὅσον μεγάλη καὶ ἀν ἦτο ἡ φροντίς τοῦ, ὅσον μεγάλη καὶ ἀν ἦτο ἡ λύπη τοῦ, εὐρίσκετο ἀκόμη ἐν κατωστάσει, ἐν ἣ ἡ φύσις δὲν χάνει τὰ δικαιώματά τῆς. Ἐπειὶ λοιπὸν δυνατὰ καὶ κατεβρόχιζε τὸ πτωχὸν δειπνὸν τῶν ὑπηρετῶν τῆς Ὀλγας μὲ δρεξιν ὑπαξιωματικοῦ.

— Ἄν εἴχαμε νὰ σε προσφέρωμε καὶ ἕνα ποτήρι κρασί! ἐψιθύρισε ἡ γηραιὰ γυνὴ καὶ παρετήρησε τὸν σύζυγόν τῆς.

— Ἀδύνατον, τῇ ἀληθείᾳ, εἶπεν ἐκεῖνος, χωρὶς νὰ δυνῆθῃ νὰ κρύψῃ ἐρύθημά τι· ἔχασα τὰ κλειδιά τῆς ἀποθήκης καὶ ὁ ἀγιὸς Νικόλαος ὁ ἱδίος, ἀν ἤρχετο νὰ μου ζητήσῃ νὰ φάγῃ δὲν θὰ ἤμπορούσε νὰ μὲ κάμῃ ν' ἀνοίξω τὴν πόρτα σήμερον· εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάγω νὰ φωνάξω τὸν κλειδαρῆν ἀπὸ τὴν πόλιν· καὶ δὲν θὰ ἔλθῃ ὡς αὔριον—ὡς αὔριον ἐσπέρας!

— Τί πεῖραξαι; ἐπανεῖλθεν ὁ Βαρίσκου, ὅχι τὸ κρασί, ἀλλ' ἡ καλὴ καρδιά κάμνει τὰς προπόσεις! κτυπήσατε τὰ ποτήρια σας καὶ ἄς πῶμεν νερὸ ὑπὲρ τῆς προσεχοῦς ἐπανόδου τῆς δεσποινίδος Βολγίν!

— Καὶ ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ ἔλθῃ μὲ συντρόφον!... προσέθηκεν ἡ Φεδῶρα.

Τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἐσπερίδος διήλθεν ὁ πριγκίψ συνομιλῶν μετὰ τῶν δύο χωρικῶν. Ἐκεῖνοι μὲν ἦσαν πρόθυμοι νὰ διηγῶνται, οὗτος δὲ ν' ἀκούσῃ καὶ τὰ μικρότερα συμβάντα, καὶ τὰς ἐλαφροτέρας διηγήσεις περὶ τῆς ζωῆς τῆς. Ὁ Παῦλος ἔμαθεν οὕτω πλείστα πράγματα, λίαν ἐνδιαφέροντα, ἐπὶ τῆς παιδικῆς καὶ τῆς νεανικῆς ἡλικίας τῆς Ὀλγας, ὅπως σχεδὸν ἀγνώστων μέχρι τότε εἰς αὐτόν. Ἐμαθεν ὅτι, ἀφ' οὗ ἔχασε τὸν πατέρα τῆς, ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐλατρεύετο, ἔμεινε εἰς τὰς χεῖρας τῆς μητρός τῆς, ἣτις δὲν τὴν ἠγάπα καὶ τὴν ἐκακομεταχειρίετο.

Βραδύτερον παρεδόθη εἰς τὴν τυραννίαν κακῆς τινος θείας, κατ' οὐδὲν καλλιτέρας τῆς μητρός τῆς, καὶ αἱ δύο αὐταὶ αὐστηραὶ παιδεύσεις ἐξηράνισαν ἀπὸ τῆς νεαρᾶς κόρης τὴν εἰς ἑαυτὴν πεποιθήσιν, ἀνευ τῆς ὁποίας ἀδύνατον νὰ εὐδαιμονήσῃ μία γυνὴ. Ὀλίγον βραδύτερον κατελήθη ὑπὸ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης ἀσθενείας, εἰς ἣν μικροῦ δεινὸν νὰ υποκύψῃ, καὶ ἣτις ἀφῆκε τοιαῦτα ἴχνη ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς.

— Ἄχ! ἐφώναζεν ἡ Φεδῶρα, ἐνώουσα τὰς τρεμούσας γερωντικῆς τῆς χεῖρας μετὰ θαυμασοῦ ἀπλοϊκοῦ, ἀν τὴν ἐβλεπε πρωτότερα! ἦτον ἡ ὁμορφότερα κόρη, ὅπου ὑπῆρχε ἀπὸ τὴν Πετρούπολιν ἕως εἰς τὴν Μόσχαν· ἀσπρη ὡσάν κρινὸς ἦτον ὡσάν ἀπὸ ἀσῆμι! ἔλαμπε ὡσάν τὸ φεγγάρι, ὅταν ἤρχετο ἐδῶ... Καὶ ἤρχετο συ-

χνά, διότι τῆς ἀρεσε ἐδῶ· ἐλησμονεῖ τὰς μικρὰς τῆς λύπας... Ἐκλεπτα δι' αὐτὴν μῆλα ἀπὸ τὸν κῆπον. Ἦμουν τόσον εὐτυχῆς ὅταν ἔβλεπα νὰ γελᾶ τὸ στοματάκι τῆς.

— Ἀγαπούσαμε τὸ παιδί, καὶ τὸ παιδί μᾶς ἀγαποῦσε! εἶπεν ὁ χωρικός, φέρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ, διότι τὸν συνεκίνησαν αἱ ἀναμνήσεις, αἱ προκληθεῖσαι ὑπὸ τῆς συζήτου τοῦ.

— Νὰ ἐβλέπατε εἰς τὴν ἀρρωστίαν τῆς πόσου τὴν ἀγαποῦσαν οἱ πτωχοὶ τῆς ὑπηρέται! ἐπανεῖλθεν ἡ Φεδῶρα. Ἀνθρώποι, πλήθος, ἔτρεχον νὰ μάθουν πῶς εἶναι. Ὁ παπᾶς ἔπρε ἀμφοσὰ χρήματα διὰ νὰ διαβάξῃ εὐχὰς καὶ νὰ κάμῃ λειτουργίας! — Τέλος ἐσώθη! — Πιστεύω πῶς τὴν ἐγιατρεύσαμε μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀγάπης μας. Μὲ αὐτὴν κανένας δὲν ἔχει φόβον ἀπὸ ἀσθένεια... Ἐφοδοῦμαστε νὰ μὴν ἀποθάνῃ.

Μόνον ἡ ὁμορφιά τῆς ἀπέθανε.

Ἐσκηώθηκε ἕνα πρωί. Θεέ μου! Τί ἀλλαγὴ! Τὰ μάτια τῆς, ὅπου ἦσαν ἄλλοτε τόσον μεγάλα καὶ τόσον ζωηρά, ὅπου ἔλαμπαν ὡσάν δύο μαῦροι ἥλιοι, εἶχαν γείνη μικρά, καὶ ἡ φλόγα τῶν ἦτον σβυσμένη, καὶ μόλις ἤμποροῦσε ν' ἀνοίξῃ τὰ ματόκλαδα. Ἀπὸ τοὺς πόρους τῆς κεφαλῆς τῆς ἔπεσαν τὰ ὠρατὰ μαλλιά τῆς, ὡσάν νὰ τὰ ἔκοψε μαχαίρι. Δὲν ἦτον πλέον ἡ χαριτωμένη μας Ὀλγα. Ὁ! Τὴν ἀγαπούσαμε καλλίτερα ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας! μόνον, ἀντι νὰ χαίρωμεν, ὅταν τὴν ἐβλέπαμεν, ἐλυποῦμαστε. Ἡ δεσποινὶς δὲν ὑπερηφανεύθη διὰ τὴν εὐμορφίαν τῆς! Ὅχι. Ἦτον γλυκεῖα καὶ φρόνιμος ὅσον παίρνει. Καὶ ὅμως, ὅταν τὴν πρώτην φορὰν εἶδε τὸν καθρέπτην δὲν ἠμπούρεσε νὰ κρατήσῃ μίαν φωνὴν ἀγρίαν! Ἐπειτα ἐπέβη θάρρος πάλι καὶ μὲ τὸ θάρρος ἦλθεν ἡ ὑπομονή. Ποτὲ δὲν τὴν ἠκούσαμεν νὰ στεναχθῇ, ἔβλεπε μόνον μὲ ἀπάθειαν ὅ,τι ἐπάσχεν. Ἀλλῆ εἰς τὴν θεσιν τῆς θὰ ἐγένετο βέβαια κακὴ· αὐτὴ ὅμως τὸ ἐναντίον, ἔγεινε καλλιτέρα. Οἱ γιατροὶ τῆς ἔλεγον ὅτι μὲ τὸν καιρὸν θὰ γείνη πάλιν ὅπως ἦτον καὶ πρὶν, καὶ αὐτὴ δὲν τοὺς ἔλεγε τίποτε· ἔκαμε μόνον σημεῖα ὅτι δὲν τοὺς ἐπίστευεν. Ἠθέλησε νὰ ἔμβῃ εἰς μοναστήριον· ἀλλὰ ἡ ὕγεια τῆς δὲν εἶχεν ἔλθῃ ἀκόμα καλὰ εἰς τὸν τόπον τῆς, καὶ ἐξ ἄλλου ἦτον καὶ πολὺ νέα. Ἐξ ἑνὸς ὅπου σχεδὸν ἐδῶ μὲ τὴν θεῖαν τῆς, ἕως ὅτου εὐρέθη ἡ ἀδελφὴ σου. Ἡ ἀδελφὴ σου ἔκαμεν, ὅπως ὄλος ὁ κόσμος· ἠγάπησε τὴν Ὀλγαν Βολγὶν καὶ ἐξήτασε νὰ τὴν ἀρῇ μαζὶ τῆς καὶ ἐπειδὴ ἦταν τις θέλη κατὶ, ἤμπορεῖ καὶ νὰ τὸ κάμῃ, ὅταν εἶναι πριγκιπίσσα, προσέθηκεν ἡ Φεδῶρα παρατηρήσασα τὸν Βαρίσκου, τὴν ἐπέβη. Ἀπὸ τότε δὲν ξαναῆλθεν ἐδῶ παρὰ μόνον φορὰν. Ὅταν θέλωμεν νὰ τὴν ἴδωμεν, πηγαίνομεν εἰς τὴν Μόσχαν. Ἐκείνη εἶναι πάντοτε καλὴ. Μᾶς στέλλει συχνὰ χρήματα καὶ καρποὺς ἀπὸ τὸν κῆπον. Ὅταν ἴδῃς τὴν δεσ

καὶ ὀλιγοσέλιδα φυλλάδια διαφόρων κλάδων, ἐτι δὲ 1312 χειρόγραφα.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ὁ κ. Φράγκ Κάλβερ διαμένων ἐν Δαρδανελοῖς, μετ' ἀπρότους ἐρευνᾶς ἀνεκάλυψε τὰ παρὰ τὴν Ἀβιδὸν ἀρχαῖα χρυσόρυχαι τῶν Ἀστύρων, ἐξ ὧν ἤρκεσε τοὺς θησαυροὺς τοῦ Ὀμηρικῶς Πρίαμου, ἧδη δὲ λαβὼν τὸ πρόνομον τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἄρχειται ταύτης, συμβληθεὶς μετ' Ἀγγλικῆς ἐταιρίας κεφαλαίουχων.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἕλληνας ζωγράφος κ. Γραμμανοῦδης ἀντιγράφας τὴν εἰκόνα τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' ἐκ πρωτοτύπου σωζομένου ἐν τοῖς πατριαρχείοις καὶ γραφέντος ὑπὸ ἀγνώστου ζωγράφου, ἀφ' οὗ τὴν ἐξέθημεν ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς, ἐδώριστο αὐτὴν διὰ τοῦ κ. Τρικοῦπη εἰς τὴν ἐνταῦθα Ἱστορικὴν καὶ Ἐθνολογικὴν Ἐταιρίαν. — Παρασημοφορεῖ εἰς καλλιτέχνας; προήχθη εἰς τὸν χρυσοῦν σταυρὸν τοῦ Σωτήρος ὁ κ. Ν. Γυδῆς, καθηγητῆς τῆς γραφικῆς ἐν τῇ ἐν Μονάχῳ Ἀκαδημίᾳ τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἀπενεμήθη δὲ ὁ ἀργυροῦς εἰς τὸν θαλασσογράφον κ. Κ. Βολωνάκην καὶ εἰς τὸν μουσικὸν συνθέτην κ. Σπ. Σαμάραν, διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτῶν ἀξίαν. — Ἡ μαρτυρία Λόρν, θυγάτηρ τῆς βασιλείας τῆς Ἀγγλίας καὶ μετ' ἐπιτυχίας καταγενομένη εἰς τὴν γλυπτικὴν ἀσχολεῖται ἀπὸ νῦν εἰς τὴν κατασκευὴν ἀγάλματος, παριστῶντος τὴν μητέρα τῆς ἐν λίαν πρωϊνῇ περιβολῇ καὶ δεχομένην τὸ ἀγγλικὸν σπουραγεῖον, ὅτε πρὸ 52 ἐτῶν ἔσπευσε νὰ τῇ ἀναγγεῖλη ὅτι ἀνεκρήχθη βασιλίσα. — Ἀπίετο εἰς Κέρκυραν ὁ μουσικὸς κ. Σπ. Σαμάρας, ἵνα ἐπιβλέψῃ, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν

παράστασιν τῆς «Φλώρας Μιράμπλις» καὶ ἐγένετο ἐνθουσιωδῶς δεκτός.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Π. Α. Τοιοῦτους ἰκποτισμοὺς μὴ ζητεῖτε παρ' ἡμῶν ἀκόμη. Ἐπιμεθε ὀλίγον ἄγριοι. Μίαν φορὰν ὁ σοφὸς Ἑλληνιστῆς Ρατίν ἐχέλασε τὸν κόσμον διὰ νὰ διορισθῇ καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν τῇ Σορβόνῃ. Δὲν τὸ κατώρθωσεν ὁμοῦς διότι τῷ διηρησθέντι τὴν ἔδραν ὁ Victor Leclerc, ὅστις καὶ τὴν κατέλαβε. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐδημοσιεύθη ἐν τινι ἐφημερίδι ἐπαινετικώτατος ἄρθρον ἐξαίρον τὴν μεγάλην ἀξίαν τοῦ Leclerc. Μετὰ πολλὰς ἐρευνὰς ὁ ἐπαινούμενος κατώρθωσε νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τοῦ ἐγκωμιστοῦ του. Τίς αὐτός; ὁ Ρατίν! Παρ' ἡμῶν τοιαῦται λεπτότητες θὰ βραδύνωσιν ἐτι νὰ ἀντικαταστήσωσι τὰ ἐκ παρομοίων ἐπιτυχῶν γεννώμενα ἰσθία καὶ ἀκάθικτα μίσθη. — Α. Μ. Ἴδου ἡ γνώμη μας, ἢ δαναϊζόμεθα, ἵνα σᾶς τὴν προσφέρωμεν ἐμπέτως.

Εἰς τὸ Ὀδοστίνωτερον θέλω νὰ με θάψω, ἄλλ' ἄπου βεβαίως τοῦτο δὲν θὰ γένη. Ὅπου σᾶς ἄρξῃ, τάρο ἔξ μου σκάψω. Κι' ὅλη μου ἡ δόξα κτήμα σᾶς ἔξ μείνη.

Π. Β. Κερασσίντα. — Σ. Μ. Νεάπολις. Ἐνεγράφησαν καὶ τοὺς εἰδοποιήσαμεν διὰ τῆς ἀποστολῆς τῶν φύλλων. — Σ. Ι. Α. Κόθηρα. — Μ. Α. Τ. Κωνσταντινουπόλις. — Α. Χ. Ι. Η. Α. Βουκουρέστιον. Ἀγγελίαι ἐλήθησαν ἀληθῶς πλήρεις. Ἐδωχαριστοῦμεν διὰ τὴν εὐμενῆ ὑποστήριξιν. — Φίλω Π' Πού νὰ βασισθῆτε καὶ ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν. Καθεὶς λέγει κατὰ τὰς ὁρμῆς εἰς τὰς εὐχὰς του. Παρόμοιον τι συνέβη καὶ διὰ τὴν ἐν Γαυγαμήλοισι μάχην. Ὁ Ἀρριανὸς ἀναφέρει 300,000 νεκρῶν βαρβάρων καὶ πολὺ πλείονας αἰχμαλώτους, ὁ Διόδωρος 90,000 ὁ

δὲ Ρωμαῖος Κοῦρτιος 40,000 μόνον. Καὶ τὰνάπαυον διὰ τοὺς Ἕλληνας ὁ Ἀρριανὸς ἀναφέρει πεσόντας μόνον 100, ὁ Κοῦρτιος 300 καὶ ὁ Διόδωρος 500. Κρίνατε σᾶς ποῦ ἔγκριται ἡ ἀλήθεια ἐν παρομοίαις ἀντιθέσει. — Βράχῳ. Καὶ τὸ φευδόνωμον; — Τακτικῶ ἀναγνώστη. Δὲν γνωρίζομεν τὸν ποιητὴν ἢ διὰ τῆς ἐπιστολῆς του, ἧτις μᾶς προδιαθέτει ὑπὲρ αὐτοῦ. Τὸν φανταζόμεθα νέον εὐφύεστατον, φιλοφρονέστατον. Ἄλλὰ... εἴπα τίς:

Mais pour louer ses vers je suis son serviteur Et lorsqu' d' en mieux faire on n'a pu le bonheur On ne doit de rimer avoir aucune envie...

Ἀπόλλωνι. Νὰ ἐλπίζετε... μόνον εἴταν παύσητε θιγόντες τόσον τετριμμένας χορδὰς. Ζητήσατε λοιπὸν ἐμπνεύσει ὀγιεστέραις! — Μ. Α. Ἀργῶν. Μ. Μαγγηστῆρ. Ἐλήθησαν. — Σ. Δ. Ι. Ἀργίτιον. Ποῦ νὰ εἰδοποιῶμεν δι' ὅλας τὰς ἀνανεώσεις συνδρομῶν; Θὰ ἐχρησιζόμεθα κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον μάλιστα στήλας ὀλοκλήρους. — Ἡρ. Γ. Β. Βρινδίσιον. Ἐλήθη. Ἐδωχαριστοῦμεν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

Περὶ Ταχυδρομικῶν ταμειουθηρίων. Λόγος Νεοκλ. Καζάκη, ἀπαγγελλεὶς ἐν τῷ Φιλολογικῷ Σολλήθῳ «Παρασσάφ».

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοδημιουργοῦ καταστήματος τῆς Ἐταιρίας τῶν φίλων τοῦ Λόγου Ν. Π. Δηλιάνην, προέδρου

ἐκνηγορηθείς ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπανάστασεως μετ' εἰκόνων, ὑπὸ Βλ. Γ. Σκαρδέλη καὶ Ἀρ. Π. Κορυθίδου.

Παιδικὸν Πνεῦμα, συλλεχθὲν ὑπὸ Ν. Π. Παπαδοπούλου Ἰδρυαίου, τομίδιον πρῶτον.

Παρακαλοῦνται καὶ πάλιν οἱ κκ. ἐν Αἴγυπτῳ συνδρομηταὶ νὰ ἀποσταλέσωσι ἐγκαιρῶς τὰς συνδρομὰς αὐτῶν πρὸς τὸ Τραπεζικὸν Κατάστημα Παστευματῶν, ὅπου καὶ μόνον ἀντιπροσωπεύει τὴν Ἑβδομάδα καθ' ἑαυτὴν τὴν Αἴγυπτον.

REVUE BLEUE 111. Boulevard St. Germain Paris.

POLITIQUE ET LITTÉRAIRE PARAISSANT LE SAMEDI Six mois 20 fr. — Un an 35 fr.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

- ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΙΣ ΚΟΜΜΑ ΤΕΥΧΗ ΠΕΡΙΦΟΥ 96 ΣΕΛΙΔΩΝ ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ Τεύχος 1-3 Ἐπὶ τὴν Βλέπας, Ἑλληνικὴ μυθιστορία ὑπὸ Π. Καλλιγᾶ. Ποιήματα Α. Σ. Βυζαντίου (ἐν τῷ 3ῳ τεύχει) 3-5 Ὁ Ἐξηταβελόντης, κωμῆδια Μολιέρου, κττὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Οἰκονομοῦ τοῦ ἐξ Οἰκονομῶν. Ποιήματα Φ. Κοππέ (ἐν τῷ 5ῳ τεύχει). 6 Περίληψις Ἱστορίας τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας ὑπὸ Α. Ρ. Ραγκαβῆ. 7 x 9 Λούιζα Μύλλερ, τραγωδία Φ. Σχίλλερου. 8 Ἰρρεσιβὴ τῆς ψυχῆς ὑπὸ Φεουτεράδου. 10 Λήθηματα σύγχρονα Ἑλληνικά, ὑπὸ Δ. Βικέλα. Ε. Χαριλάου, Δ. Καμπούρογλου, Γ. Δροσίνη, Α. Κουρτίδου, Ι. Μ. Δαμιέγγη καὶ Α. Καρκαβίτσα. 11-13 Στρατῆς Καλοπίγειρος, ἠθογραφία Ἑλληνικὴ ὑπὸ Στ. Κομμανοῦδῃ. 14-15 Ἀμλέτας, τραγωδία Σαικσπέρου μεταφρασθεὶς ὑπὸ Σ. Δ. Βικέλα. 16-17 Ἄσμα τῶν Χριστουγέννων, διήγημα ὑπὸ Κ. Δίκεν. Ἐκαστον τεύχος τιμᾶται λεπτὰ 60. Ἡ συνδρομὴ διὰ 25 (ἂ σερὰ) δρ. 12. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐννοοῦνται αὗται αἱ τιμαὶ εἰς χρυσῶν ΜΠΑΡΤ ΚΑΙ ΧΙΡΣΤ ἐκδόνται ἐν Ἀθήναις

ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ

Εἰς τοὺς ἐπισημοὺς τῶν Ἀθηνῶν Διὰ πᾶσαν ἐποχὴν καὶ ἰδίᾳ τὴν ἐνεστώσαν, τὸ ἀριστοκρατικώτατον ἐστὶ τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος ΜΕΤΑ ΕΞΕΝΟΔΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ

ΚΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

Πένναι Διαδόχου Ὑδρόγειοι Σφαίραι εἰς Ἑλληνικὴν Γλῶσσαν ἀπὸ δρ. 35-72. Πένναι Τρικοῦπη ΕΠΙΧΕΙΡΗΤΗΡΙΑ ἐπὶ καλοῦ χάρτου στιγματίως. Πένναι Διαδόχου ΜΕΛΑΝΗ ΜΑΥΡΗ συμπυκνωμένη καὶ ἀναλυομένη εἰς ἕξ μέρη ὕδατος. Δοχεῖον ἐκ δρ. 312 δρ. 4 50 Ἀναλελυμένη ἰσθία. 90 Πένναι Τρικοῦπη Γραφικαὶ ΥΛΑΙ ΚΟΜΨΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ

ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΗ ΕΥΛΟΓΗ

Ἐτοιμῶν ἑνδύματων Ἐκομίσθη εἰς τὰ καταστήματα τῶν ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΕΚΕ Ὁδὸς Αἰδίου 193 ὁδὸς Ἐρμού 33. Κομψότης, στερεότης, εὐθηνία. Ἐπίσημοι ἑνδύμασται

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

πεπειραμένος τῆς Γαλλικῆς, Ἀγγλικῆς, Ἱταλικῆς καὶ Ρωσικῆς γλώσσης διδόνει μαθήματα καὶ εἰς τὰς τέσσαρας τάδας γλώσσης κατ' ἴδιον καὶ εἰς οἰκογενεῖας. Οἱ βουλομένοι δύνανται νὰ συνεννοηθῶσι μετ' αὐτοῦ ἀπ' εὐθείας, συναντῶμενοι ἐν τῷ καφετέρῳ «Ἡ Συνάντησις», ὁδὸς Νίκης, Ἀριθ. 4, ἀπὸ τῆς 10ης-12ης π. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 3ης-5ης μ. μ. ὥρας.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΟΛΕΜΗ

ΧΕΙΜΩΝΑΝΘΟΙ

Πολύονται εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα Ἄνετ δραχμῶν 3.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΑΦΡΟΔΡΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γραμμὴ	Πειραιῶς	Κορίνθου	Αἴγιον	Πατρῶν	
	1	3	33	2	4 32
Πειραιεὺς ἀν.	6.45π	11.20π	8 πμ	Πάτρας ἀν.	7 πμ 11.25
Ἀθῆναι	7.15μ	11.50	8. 35	Ἀίγιον	8.52 12.50
Κορίνθος ἀφ.	10.35	2.50μ	12. 10	Κορίνθος	1.10 4 — 1.55μ
Αἴγιον	2.52	6.04		Ἀθῆναι ἀφ.	4.45 7.05 5.4
Πάτρας	4.45	7.30		Πειραιεὺς	5.15 7.30 6.5
Γραμμὴ Κορίνθου - Ἀργεῶς - Ναυπλίου - Μόλων		202		203	
Ναῦπλιον ἀν.	9.55π.μ.			Κορίνθος ἀν.	3.05 μ.μ.
Μόλοι	9.55			Ἀργεῶς ἀφ.	5.22
Ἀργεῶς	10.30			Ναῦπλιον	5.55
Κορίνθος ἀφ.	12.45π.μ.			Μόλοι	6 —
Σημείωσις. — Πᾶσι αἱ ἀμαφοστοιχίαι ἐν Πάτραις θ' ἀναχωρῶσι καὶ θὰ φθάνωσι εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου θὰ χορηγῶνται τὰ εἰσιτήρια καὶ θὰ ἐνεργῆται μόνον ἡ παραλαβὴ καὶ παράδοσις τῶν ἀποσκευῶν τῶν ἐπιβατῶν. Αἱ ἀμαφοστοιχίαι 33 καὶ 32 λειτουργοῦσι καθ' ἑκάστην πλὴν τῆς Κυριακῆς. Αἱ ἀμαφοστοιχίαι 1, 2, 33, 32, 202, 203, σταθμεύουσι καὶ εἰς ὅλας τὰς Στάσεις καὶ Σταθμοὺς. Μεταξὺ Κορίνθου — Ἀκράτας Πατρῶν — Ἀκράτας Ναυπλίου — Ἀργεῶς — Μόλων καὶ ἀντιστρόφως, κυκλοφοροῦσι καθ' ἑκάστην τοπικαὶ ἀμαφοστοιχίαι εἰς πάσας τὰς Στάσεις καὶ Σταθμ.					